

TrivselsLUP 2023

Datarapport Generel rapport fra projektet

Rapportens forfattere:

Ane Qvortrup, professor og leder af Center for Gymnasieforskning

Eva Lykkegaard, lektor og leder af fokusområdet 'Unge trivsel' under Center for Gymnasieforskning

Projektdeltagere:

Professor Ane Qvortrup

Lektor Eva Lykkegaard

Videnskabelig assistent Sidsel Søndergaard Lauridsen

Centerkoordinator Bettina Ross

Indhold

Indhold	2
Indledning	3
Om rapporten	3
Rapportens opbygning	3
Metode	4
Spørgeskema	4
Stikprøve og respondenter	4
Analysestrategier	10
Resultater	12
Trivsel	12
Self efficacy og mestring	23
Valg af ungdomsuddannelse og fremtidsplaner	31
Forventninger til og første erfaringer med uddannelsen	40
Relation til lærerne	52
Kvalitet i undervisning	56
Regressionsanalyser - trivsel	73
Referencer	82

Indledning

Om rapporten

I 2023 indgik Praxis-fonden og Center for Gymnasieforskning et samarbejde om at undersøge trivslen blandt og opstarten for danske unge på tværs af de forskellige ungdomsuddannelsestyper. Undersøgelsen "TrivselsLUP. Trivsel, Læringstilgange og Undervisningsformer i Praxis" blev designet, udviklet og gennemført af Center for Gymnasieforskning gennem sparring med repræsentanter for Praxis Forlag A/S.

Empirisk baserer undersøgelsen sig på data fra spørgeskemaer udsendt til unge på danske gymnasie- og erhvervsuddannelser. Dataene er indsamlet i september-oktober 2023 blandt nystartede elever på de deltagende skoler.

Undersøgelsens resultater formidles løbende både til de deltagende skoler, så de får mulighed for at bruge undersøgelse som vidensgrundlag for deres fortsatte arbejde, og bredere via forskellige medier og kanaler. Denne rapport beskriver undersøgelsen og dens resultater i form af frekvenser, faktorer, klynger og regressionsanalyser og udgør dermed grundlaget for den øvrige formidling.

Rapportens opbygning

Rapporten indledes med en præsentation af undersøgelsens design og metodiske tilgang. Herefter præsenteres resultaterne for de forskellige spørgsmål under hvert tema som tabeller, der viser svarfordeling på hvert skalatrin. Hvor det er relevant, medtages også figurer, der fx viser fordelingen på de forskellige uddannelsestyper. Ved de temaer, hvor der er anvendt faktor- og klyngeanalyser, afsluttes præsentationen af temaet med resultaterne for disse. Rapporten afrundes med at præsentere regressionsanalyser for tre trivselsdimensioner for hver uddannelsestype.

Metode

Spørgeskema

Spørgeskemaerne blev udviklet til undersøgelserne, men trak på tidligere erfaringer fra undersøgelser af trivsel, self-efficacy, oplevet mestring, begrundelse af uddannelsesvalg, forventninger til uddannelsen, relationen til lærere og oplevet undervisningskvalitet (Lykkegaard, Qvortrup & Dahl, 2023).

Spørgeskemaer blev udsendt til ledelsen på 100 ungdomsuddannelser, som på forhånd havde tilkendegivet interesse i at deltage i undersøgelsen. Eleverne besvarede spørgeskemaerne i undervisningstiden. De fleste spørgsmål er besvaret på 5-punkts likert-skalaer. Ved alle spørgsmål har respondenterne haft mulighed for at svare ”ved ikke/ønsker ikke at svare”. Dette betyder at antallet af respondenter (N), der har besvaret et givent spørgsmål, varierer gennem rapporten.

Stikprøve og respondenter

Projektet beror på frivillig deltagelse fra ungdomsuddannelserne og har således ikke fulgt et systematisk stikprøvedesign. Derfor er rapporten ikke nødvendigvis repræsentativ ift. danske ungdomsuddannelser, men der indgår et bredt udsnit og udvalg af uddannelser.

Vi opnåede i alt 12.113 svar. Fordelingen på skoler og regioner fremgår af tabel 1.

Skoler	Antal (N)	Procent
Region Nordjylland	1.482	12%
• Brønderslev Gymnasium og HF	121	
• Fjerritslev Gymnasium	56	
• Frederikshavn Gymnasium	137	
• Frederikshavn Handelsskole	44	
• Hasseris Gymnasium	186	
• Hjørring Gymnasium/STX og HF	41	
• Nørresundby Gymnasium og HF	43	
• Støvring Gymnasium	154	
• Thisted Gymnasium, STX og HF	163	
• Aalborg Handelskole, HHX Thurøgade, Saxogade	470	
• Anden skole	67	
Region Midtjylland	2.303	19%
• Bjerringbro Gymnasium	79	
• Egå Gymnasium	116	

• Holstebro Gymnasium og HF	301	
• Horsens HF og VUC	73	
• Horsens Gymnasium og HF	431	
• Lemvig Gymnasium	32	
• Marselisborg Gymnasium	66	
• Odder Gymnasium	77	
• Paderup gymnasium	120	
• Randers HF og VUC	1	
• Randers Statsskole	1	
• Risskov gymnasium	221	
• Silkeborg Gymnasium	98	
• Skanderborg Gymnasium	51	
• Skive College	75	
• Syddjurs Gymnasium	70	
• UCHolstebro	1	
• Viborg Katedralskole	283	
• Aarhus HF og VUC	150	
• Anden skole	39	
Region Syddanmark	2.745	23%
• Business College Syd	205	
• CELF Nykøbing F	42	
• Deutsches Gymnasium Für Nordschleswig	17	
• Esbjerg Gymnasium	113	
• Fredericia Gymnasium	22	
• Grindsted Gymnasium & Erhvervsskole	158	
• Haderslev Katedralskole	143	
• Handelsgymnasium Vestfyn	27	
• IBC	18	
• Kolding Gymnasium	26	
• Midtfyns Gymnasium	34	
• Mulernes Legatskole	214	
• Munkensdam Gymnasium	96	
• Nordfyns Gymnasium	67	
• Nyborg Gymnasium	128	
• Odense Katedralskole	170	
• Odense Tekniske Gymnasium	85	

• Rosborg Gymnasium	1	
• Sct. Knuds Gymnasium	259	
• Sønderborg Statsskole	50	
• TietgenSkolen	246	
• Tønder Gymnasium	128	
• Tørring Gymnasium	56	
• Vejen Gymnasium og HF	91	
• Vestfyns Gymnasium	147	
• Aabenraa Statsskole	49	
• Anden skole	171	
Region Sjælland	2.011	17%
• EUC Sjælland	53	
• Himmelev Gymnasium	212	
• Midtsjællands Gymnasium	231	
• Roskilde Gymnasium	343	
• Roskilde Tekniske Gymnasium	32	
• Slagelse Gymnasium	338	
• ZBC, Ringsted	22	
• ZBC, Slagelse	103	
• Anden skole	677	
Region Hovedstaden	3.572	29%
• Allerød Gymnasium	196	
• Aurehøj Gymnasium	230	
• Bagsværd Kostskole og Gymnasium	51	
• Borupgaard Gymnasium	100	
• Brøndby Gymnasium	78	
• Egedal Gymnasium og HF	23	
• Espergærde Gymnasium og HF	172	
• Frederikssund Gymnasium	71	
• Gefion Gymnasium	278	
• Gribskov Gymnasium	152	
• H.C. Ørsted Gymnasiet Lyngby	91	
• Herlev Gymnasium og HF	145	
• Hillerød Tekniske Gymnasium	72	
• Hillerød Handelsgymnasium	154	

• Hillerød Tekniske Skole	127	
• Hvidovre Gymnasium & HF	81	
• Høje-Taastrup Gymnasium	50	
• KbhSyd	42	
• Københavns åbne Gymnasium	247	
• NEXT - Sydkysten gymnasium	52	
• NEXT - Vestskoven Gymnasium	166	
• Rysensteen Gymnasium	369	
• Tårnby Gymnasium & HF	1	
• Lyngby Gymnasium og Handelsgymnasium, U/NORD	187	
• Ørestad Gymnasium	267	
• Anden skole	91	
I alt	12.113	100%

Tabel 1: Antal respondenternes fordelt på deltagende skoler og regioner

Fordelingen på typer af uddannelser fremgår af tabel 2.

<i>Uddannelse</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
FGU	24	0,2%
STX	7.502	62,2%
HHX	1.694	14,1%
HTX	455	3,8%
HF	1.347	11,2%
EUX	217	1,8%
EUD	711	1,1%
IB	3	0,0%
ASF/SAFE	55	0,5%
Ingen af ovenstående	48	0,4%
I alt	12.056	100,0%

Tabel 2: Respondenternes svar på spørgsmålet "Hvilken ungdomsuddannelse startede du på?"

Fordelingen af køn fremgår af tabel 3.

<i>Køn</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Pige/kvinde	7.008	57,6%
Dreng/mand	5.016	41,2%
Andet	153	1,3%
I alt	12.177	100,0%

Tabel 3: Respondenternes angivelse af deres køn

Respondenternes alder er undersøgt ved at bede eleverne angive deres fødselsår. Fordelingen heraf fremgår af tabel 4.

<i>Fødselsår</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
2000 eller tidligere	91	0,7%
2001	22	0,2%
2002	38	0,3%
2003	86	0,7%
2004	224	1,8%
2005	922	7,6%
2006	6.215	51,1%
2007	4.456	36,6%
2008	98	0,8%
2009	2	0,0%
2010 eller senere	11	0,1%
I alt	12.165	100,0%

Tabel 4: Respondenternes svar på spørgsmålet ”Hvornår er du er født?”

Som en yderligere baggrundsoplysning er eleverne blevet spurgt til, hvad de lavede, inden de startede på deres ungdomsuddannelse. Svarene herpå fremgår af tabel 5.

	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Jeg er startet direkte efter 9. klasse	4.729	39,2%
Jeg er startet direkte efter 10. klasse	2.188	18,1%
Jeg har gået på efterskole	4.670	38,7%
Jeg har gået på en anden ungdomsuddannelse	659	5,5%
Jeg har haft et eller flere sabbatår inden jeg startede på denne ungdomsuddannelse	686	5,7%
I alt	12.071	100,0%

Tabel 5: Respondenternes svar på spørgsmålet ”Hvad lavede du inden du startede på din ungdomsuddannelse?”

Afsluttende undersøgelsens baggrundsoplysninger er eleverne blevet spurgt til, hvorfra de får deres viden om, hvad der sker i verden uden for skolen. Her har eleverne kunne angive flere kilder. Svarene fremgår af tabel 6.

	<i>Antal(N)</i>	<i>Procent</i>
Skolen	6.920	63,5%
Arbejds- eller læreplads	1.895	17,4%
Mine forældre	7.658	70,2%
Min familie	7.231	66,3%
Mine venner	7.566	69,4%
Snapchat	2.712	24,9%
TikTok	7.068	64,8%
Instagram	6.549	60,1%
Facebook	3.512	32,2%
YouTube	4.070	37,3%
TV	6.127	56,2%
Radio	2.638	24,2%
Podcast	2.156	19,8%
Avis	1.686	15,5%
Andet	503	4,6%

Tabel 6: Respondenternes angivelse af, hvorfra de får deres nyheder

Analysestrategier

Forud for analyse blev datasættet rensset, og alle inverterede spørgsmål blev vendt om, så 5 på Likert-skalaen svarer til en positiv værdi og 1 på Likert-skalaen svarer til en negativ værdi. Statistiske analyser blev udført i SPSS 28.0.1.

Eksplorativ faktor-analyse

Eksplorativ faktoranalyse (EFA) er anvendt til at undersøge, om de teoretisk beskrevne dimensioner af trivsel, self-efficacy og oplevet mestring kunne identificeres i vores data og til at identificere underliggende dimensioner i elevernes begrundelser for at vælge deres ungdomsuddannelse og i deres oplevelse af undervisningskvalitet. Datasættens egnethed til faktoranalyse blev forud for analyse undersøgt ved hjælp af Kaiser-Meyer-Olkin ($KMO > 0,5$) og Bartlett's tests. Vi testede for normalfordeling, og pga. en vis skævhed ved items valgte vi at udføre principal faktoranalyse, hvor antagelser om fordelinger ikke er essentielle (selvom normalfordeling forbedrer faktorløsningen) (Tabachnick & Fidell, 2007). Den principale faktoranalyse blev gennemført for hvert af domænerne emotionel, social og faglig trivsel, og for self-efficacy, oplevet mestring, relationer til underviserne, begrundelser for valg og oplevet undervisningskvalitet. Vi anvendte en Promax-rotation (nyttig til store datasæt), der tillod faktorer at korrelere. Vi inkluderede faktorer fra analysen, der opfyldte Kaisers kriterier (Kaiser, 1960). Det endelige sæt af items, der udgør faktorerne, blev bestemt ved at teste den interne konsistens af faktorerne ved hjælp af Cronbachs alfa (standardiseret α). Vægtede gennemsnitsscorer for de resulterende faktorer beregnes, og disse vægtede faktorscorer anvendes i klyngeanalyser og regressionsanalyser.

Klynge-analyse

Klyngeanalyse er anvendt til eksplorativt at opdele eleverne i grupper baseret på ligheder og uligheder mellem deres svar på forskellige spørgsmål. Vi udførte en hierarkisk agglomerativ klyngeanalyse ved brug af Wards' kobling med kvadreret euklidisk afstand som et mål for ulighed på middelfaktorscorerne for de faktorer vi inkluderede som inputvariable for at optimere minimumsvariansen inden for de identificerede klynger (Ward, 1963) og etablere klynger af relativt lige store størrelser (Ward, 1963). Da alle de gennemsnitlige faktorscorer var ordinale og målt på en fempunkts Likert-skala, blev de ikke standardiseret før analyse.

Statistiske tests

ANOVA er anvendt til at sammenligne gennemsnittet af faktorscorer mellem de identificerede klynger af elever, og sammenligne fordeling af køn og uddannelsesstyper i de fire klynger.

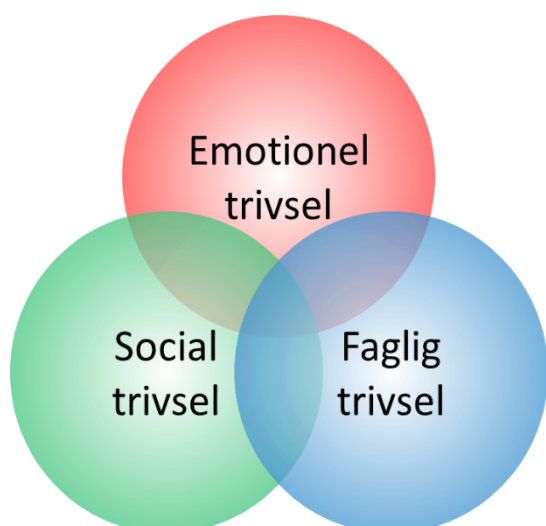
Multipl regression

Vi benytter stepwise multiple regressionsanalyser til at teste sammenhængen mellem trivselsdimensionerne og et antal uafhængige variable (items og faktorer). Metoden resulterer for hver analyse i et antal variable, som ikke er højt korrelerede indbyrdes og som signifikant kan være med til at forklare variationerne i elevernes oplevede trivsel. Vi rapporterer den relative indflydelse hver af disse variable har på den givne trivselsdimension som beta-koefficienter.

Resultater

Trivsel

I undersøgelsen forstår vi trivsel som et multifacetteret koncept, der er mere end bare det at være glad. Trivsel handler også om at udvikle sig som person, realisere sig selv i og føle, at man bidrager til fællesskaber, som foreslået af blandt andet Shah & Marks (2004). Når det kommer til skolen, realiserer eleverne sig under normale omstændigheder både i sociale og faglige fællesskaber. Således forstår vi som illustreret i figur 2 trivsel som bestående af tre overlappende separate trivselsdimensioner: Emotionel trivsel, social trivsel og faglig trivsel.

Figur 1. Trivsel som et multifacetteret koncept bestående af emotionel, social og faglig

- Emotionel trivsel handler om, hvorvidt eleverne er tilfredse med deres hverdag, om de har en positiv livsoplevelse, har selvtillid og tænker positivt om dem selv og deres liv.
- Social trivsel handler om, hvorvidt eleverne oplever, at de hører til i et socialt fællesskab og her oplever, at deres deltagelse og engagement anerkendes og værdsættes.
- Faglig trivsel handler om, hvorvidt eleverne oplever at føle sig glad i skolen samt motiveret og engageret i skolearbejdet.

(Lykkegaard, Qvortrup, Jensen, 2023)

Nedenfor præsenteres elevernes svar på en række spørgsmål, der omhandler elevernes trivsel. Alle spørgsmål indledes med formuleringen ”Hvordan har du det på din ungdomsuddannelse?” efterfulgt af et udsagn, som eleverne bedes om at angive deres grad af enighed i forhold til. Det er ikke alle spørgsmål, der indgår i de endelige trivselsdimensioner, som bestemmes via faktor-analyser. Resultaterne af disse præsenteres efter frekvenser for de enkelte spørgsmål. Slutteligt præsenteres en klyngeanalyse på tværs af de tre trivselsdimensioner.

Emotionel trivsel

<i>Jeg er glad</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.904	34,0%
Enig	5.769	50,2%
Både enig og uenig	1.386	12,1%
Uenig	238	2,1%
Meget uenig	102	0,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	85	0,7%
I alt	11.484	100,0%

Tabel 7: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er glad”

<i>Jeg er i godt humør</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.578	31,2%
Enig	5.883	51,2%
Både enig og uenig	1.592	13,9%
Uenig	250	2,2%
Meget uenig	92	0,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	89	0,8%
I alt	11.484	100,0%

Tabel 8: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er i godt humør”

<i>Jeg er ked af det</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	176	1,5%
Enig	424	3,7%
Både enig og uenig	1.727	15,0%
Uenig	4.693	40,9%
Meget uenig	4.251	37,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	213	1,9%
I alt	11.484	100,0%

Tabel 9: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er ked af det”

<i>Jeg er motiveret for uddannelsen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.879	16,4%
Enig	5.506	47,9%
Både enig og uenig	3.284	28,6%
Uenig	537	4,7%
Meget uenig	189	1,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	89	0,8%
I alt	11.484	100,0%

Tabel 10: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er motiveret for uddannelsen”

<i>Jeg er glad for at gå i skole</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.148	18,7%
Enig	5.682	49,5%
Både enig og uenig	2.876	25,0%
Uenig	504	4,4%
Meget uenig	190	1,7%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	84	0,7%
I alt	11.484	100,0%

Tabel 11: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er glad for at gå i skole”

<i>Jeg er glad for mine lærere</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.564	13,6%
Enig	5.185	45,1%
Både enig og uenig	4.056	35,3%
Uenig	404	3,5%
Meget uenig	173	1,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	102	0,9%
I alt	11.484	100,0%

Tabel 12: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er glad for mine lærere”

Social trivsel

<i>Jeg føler mig forstået</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.812	15,8%
Enig	6.298	54,9%
Både enig og uenig	2.542	22,2%
Uenig	507	4,4%
Meget uenig	145	1,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	164	1,4%
I alt	11.468	100,0%

Tabel 13: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg føler mig forstået"

<i>Jeg passer godt ind</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.359	20,6%
Enig	6.047	52,7%
Både enig og uenig	2.220	19,4%
Uenig	556	4,8%
Meget uenig	176	1,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	110	1,0%
I alt	11.468	100,0%

Tabel 14: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg passer godt ind"

<i>Jeg bliver hørt</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.005	17,5%
Enig	6.511	56,8%
Både enig og uenig	2.353	20,5%
Uenig	359	3,1%
Meget uenig	116	1,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	124	1,1%
I alt	11.468	100,0%

Tabel 15: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg bliver hørt"

<i>Jeg bliver holdt udenfor</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	148	1,3%
Enig	292	2,5%
Både enig og uenig	1082	9,4%
Uenig	4516	39,4%
Meget uenig	5186	45,2%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	244	2,1%
I alt	11468	100,0%

Tabel 16: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg bliver holdt udenfor"

<i>Jeg har gode klassekammerater</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.429	29,9%
Enig	5.743	50,1%
Både enig og uenig	1.877	16,4%
Uenig	202	1,8%
Meget uenig	118	1,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	99	0,9%
I alt	11.468	100,0%

Tabel 17: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg har gode klassekammerater"

Faglig trivsel

<i>Det vi laver, er kedeligt</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	527	4,6%
Enig	1.595	13,9%
Både enig og uenig	6.485	56,7%
Uenig	2.489	21,7%
Meget uenig	271	2,4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	78	0,7%
I alt	11.445	100,0%

Tabel 18: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Det vi laver, er kedeligt"

<i>Det vi laver, giver mig lyst til at lære mere</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	604	5,3%
Enig	4.045	35,3%
Både enig og uenig	5.509	48,1%
Uenig	1.002	8,8%
Meget uenig	201	1,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	84	0,7%
I alt	11.445	100,0%

Tabel 19: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Det vi laver, giver mig lyst til at lære mere"

<i>Det vi laver, hjælper mig med at tænke videre eller komme på nye ideer</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	686	6,0%
Enig	4.299	37,6%
Både enig og uenig	4.715	41,2%
Uenig	1.374	12,0%
Meget uenig	193	1,7%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	178	1,6%
I alt	11.445	100,0%

Tabel 20: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Det vi laver, hjælper mig med at tænke videre eller komme på nye ideer"

<i>Det er sjovt at lære</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	933	8,2%
Enig	4.246	37,1%
Både enig og uenig	4.994	43,6%
Uenig	955	8,3%
Meget uenig	221	1,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	96	0,8%
I alt	11.445	100,0%

Tabel 21: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Det er sjovt at lære"

<i>Jeg kan godt lide undervisningen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	758	6,6%
Enig	5.112	44,7%
Både enig og uenig	4.782	41,8%
Uenig	547	4,8%
Meget uenig	157	1,4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	89	0,8%
I alt	11.445	100,0%

Tabel 22: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg kan godt lide undervisningen"

<i>Jeg synes ikke undervisnings- emnerne er særlig interessante</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	467	4,1%
Enig	1.635	14,3%
Både enig og uenig	4.908	42,9%
Uenig	3.673	32,1%
Meget uenig	628	5,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	134	1,2%
I alt	11.445	100,0%

Tabel 23: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg synes ikke undervisningsemnerne er særlig interessante”

Trivselsdimensioner – faktorscorer

I tabel 24 ses at den samlede vægtede faktorscore for elevernes emotionel trivsel er 3,99 på en skala fra 1-5.

Emotionel trivsel	Item-mean	Item-loading	Vægtet item-mean
Jeg er glad	4,24	0,866	0,85
Jeg er i godt humør	4,2	0,88	0,85
Jeg er ked af det	3,76	0,638	0,55
Jeg er motiveret for uddannelsen	4,25	0,657	0,65
Jeg er glad for at gå i skole	3,76	0,721	0,63
Jeg er glad for mine lærere	3,5	0,568	0,46
Vægtet faktorscore		4,33	3,99

Tabel 24: Den samlede vægtede faktorscore for emotionel trivsel, beregnet ud fra vægtede item-scorer.

I tabel 25 ses at den samlede vægtede faktorscore for elevernes sociale trivsel er 3,80 på en skala fra 1-5.

Social trivsel	Item-mean	Item-loading	Vægtet item-mean
Jeg føler mig forstået	3,87	0,22	0,27
Jeg bliver hørt	3,87	0,85	1,02
Jeg passer godt ind	4,07	0,80	1,02
Jeg bliver holdt udenfor	2,64	0,57	0,47
Jeg har gode klassekammerater	4,27	0,77	1,03
Vægtet faktorscore		3,21	3,80

Tabel 25: Den samlede vægtede faktorscore for social trivsel, beregnet ud fra vægtede item-scorer

I tabel 26 ses at den samlede vægtede faktorscore for elevernes faglige trivsel er 3,24 på en skala fra 1-5.

Faglig trivsel	Item-mean	Item-loading	Vægtet item-mean
Det vi laver hjælper mig med at tænke videre og komme på nye ideer	3,42	0,83	0,66
Det er sjovt at lære	3,35	0,79	0,61
Jeg kan godt lide undervisning	3,34	0,72	0,56
Det vi laver, giver mig lyst til at lære mere	3,03	0,84	0,59
Det vi laver, er kedeligt	3,21	0,58	0,43
Jeg synes ikke undervisningsementerne er særligt interessante	3,07	0,56	0,40
Vægtet faktorscore		4,31	3,24

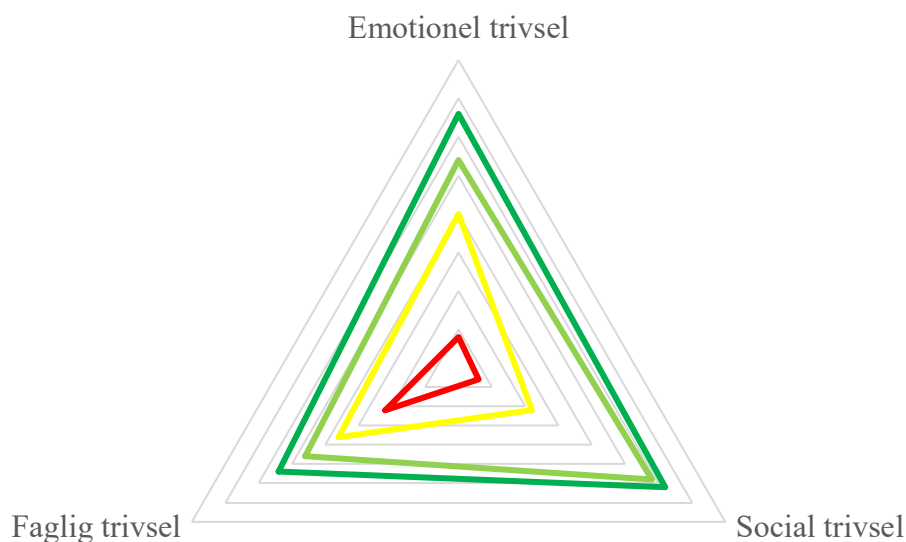
Tabel 26: Den samlede vægtede faktorscore for faglig trivsel, beregnet ud fra vægtede item-scorer

Trivselsklynger

På baggrund af elevernes individuelle scorer på de tre trivselsdimensioner har vi eksplorativt identificeret fire trivselsklynger. I tabel 27 og figur 2 ses de vægtede faktorscorer for de enkelte klynger.

	Klynge 1: Elever med høj trivsel	Klynge 2: Elever med meget høj trivsel	Klynge 3: Elever med lidt lav trivsel	Klynge 4: Elever med lav trivsel
Emotionel trivsel	3,7	4,3	3,0	1,4
Social trivsel	3,9	4,1	2,1	1,3
Faglig trivsel	3,3	3,7	2,8	2,1

Tabel 27: Vægtede faktorscorer for de fire trivselsklynger

Figur 2: Visuel repræsentation af eleverne i de fire trivselsklyngers vægtede faktorscorer. Midten af figuren svarer til scoren 1 (på en skala fra 1-5), hvor den yderste trekant svarer til scoren 5.

Det ses fra tabel 27 og figur 5 at der er tale om en gruppe af elever (klynge 4) der har meget lav trivsel på alle tre dimensioner, men særligt social og emotionel trivsel. En anden gruppe (klynge 3) der har middel/lav trivsel på de tre dimensioner men som særligt trives mindre godt socialt. En gruppe (klynge 1) med middel faglig trivsel og høj emotionel og social trivsel. Slutteligt en gruppe (klynge 2) med middel faglig trivsel og meget høj social og emotionel trivsel. ANOVA-analysen bekræfter ($F=3,742$, sig $<,001$) at der er signifikante forskelle imellem de vægtede faktorscorer for de fire klynger.

Elevernes fordeling afhængig af køn og ungdomsuddannelse ses i tabel 28 og 29.

	Klynge 1: Elever med høj trivsel		Klynge 2: Elever med meget høj trivsel		Klynge 3: Elever med lidt lav trivsel		Klynge 4: Elever med lav trivsel	
Pige/kvinde	1.944	35%	2.522	46%	986	18%	59	1%
Dreng/Mand	1.049	29%	1.841	51%	668	18%	80	2%
Andet	41	41%	32	32%	23	23%	5	5%

Tabel 28: Elevernes fordeling i de fire klynger på baggrund af køn.

ANOVA-analysen bekræfter ($F=1,834$, sig $<,001$) at der er signifikante forskelle på kønsfordelingen for de fire klynger.

	Klynge 1: Elever med høj trivsel		Klynge 2: Elever med meget høj trivsel		Klynge 3: Elever med lidt lav trivsel		Klynge 4: Elever med lav trivsel	
STX	1.854	22%	2.712	59%	1.096	17%	68	2%
HHX	339	29%	680	56%	282	13%	21	1%
HF	489	15%	426	57%	131	26%	24	2%
HTX	86	34%	174	49%	76	12%	4	5%
EUX	48	33%	83	51%	20	12%	2	3%
EUD	34	31%	48	54%	14	13%	1	1%

Tabel 29: Elevernes fordeling i de fire klynger på baggrund af ungdomsuddannelse.

ANOVA-analysen bekræfter ($F=1,194$, sig $<,001$) at der er signifikante forskelle på hvordan eleverne fra de forskellige ungdomsuddannelser fordeler sig i de fire klynger.

Self efficacy og mestring

Efter at have set på elevernes emotionelle, sociale og faglige trivsel skal vi i dette afsnit se på deres self efficacy og oplevede mestring. Self efficacy refererer til den enkeltes tro på egne evner til at udføre den adfærd, der er nødvendig for at nå bestemte præstationsresultater (Bandura 1977, 1997). Self efficacy står ikke i modsætning til, men supplerer det, vi traditionelt forstår ved viden og kundskaber. Det handler om, hvordan man er i stand til at bruge sin viden og kundskaber under de betingelser og ift. de krav, der er i forskellige sammenhænge (Bandura 1993). Self efficacy virker gennem fire typer af processer, som spiller sammen og influerer på hinanden gensidigt. Der er tale om kognitive, motivationelle, affektive processer samt selektionsprocesser (Bandura 1993). De sidstnævnte processer viser sig i fx den måde, self efficacy hænger sammen med elevers indstilling til uddannelse og undervisning. Helt grundlæggende påvirker ens self efficacy ens arbejdsindsats (om man hurtigt giver op, fordi man ikke tror på, man har evnerne) og ens tilgang til fejl (om man anskuer dem som udtryk for mangel på evner eller som en naturlig del af en læringsproces, som man kan lære af) (Bandura 1983). Samtidig påvirker ens self efficacy, hvor mange muligheder man ser for sig (Bandura 1993), og hvor høje personlige mål, man sætter (Bandura 1991). Også engagementet og ens vedholdenhed ift. målene er påvirket af ens self efficacy (Bandura 1991, 1993). Ikke mindst vil successscenarier fungere positivt guidende og støttende for elever med høj grad self efficacy, mens elever med en lav self efficacy modsat vil dvæle ved alt det, der kan gå galt, hvilket vil virke hæmmende for deres arbejde (Bandura 1993). Bandura (1977) påpeger, at mestringsoplevelser, forstået som følelsen af at lykkes i konkrete situationer (Bandura & Jourden 1991), har afgørende betydning for self efficacy, fordi de er baseret på personlige oplevelser med konkrete kontekster eller opgaver (Bandura 1977).

Self efficacy

Vi undersøger eleverne self efficacy gennem en række udsagn om elevernes oplevelse af egne evner og formåen, hvor eleverne skal angive deres grad af enighed med udsagnene. Alle udsagnene følger efter spørgsmålet: ”Hvordan har du det i undervisningen?”. Svarene på spørgsmål om self efficacy fremgår af tabel 30-37.

<i>Jeg forstår det meste af undervisningen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.009	17,6%
Enig	6.596	57,9%
Både enig og uenig	2.281	20,0%
Uenig	355	3,1%
Meget uenig	67	0,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	77	0,7%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 30: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg forstår det meste af undervisningen"

<i>Jeg gør en indsats for at følge med i timerne</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.287	20,1%
Enig	7.048	61,9%
Både enig og uenig	1.794	15,8%
Uenig	147	1,3%
Meget uenig	32	0,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	77	0,7%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 31: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg gør en indsats for at følge med i timerne"

<i>Jeg klarer mig godt i skolen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1495	13,1%
Enig	6255	54,9%
Både enig og uenig	3150	27,7%
Uenig	277	2,4%
Meget uenig	47	0,4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	161	1,4%
I alt	11385	100,0%

Tabel 32: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg klarer mig godt i skolen"

<i>Jeg stiller selv spørgsmål til emner eller opgaver</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.428	12,5%
Enig	5.163	45,3%
Både enig og uenig	3.656	32,1%
Uenig	917	8,1%
Meget uenig	115	1,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	106	0,9%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 33: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg stiller selv spørgsmål til emner eller opgaver"

<i>Jeg forstår det meste af det vi lærer</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.831	16,1%
Enig	6.465	56,8%
Både enig og uenig	2.577	22,6%
Uenig	356	3,1%
Meget uenig	72	0,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	84	0,7%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 34: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg forstår det meste af det vi lærer"

<i>Hvis jeg arbejder længe nok med noget, bliver stort set alle opgaver interessante</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	924	8,1%
Enig	3.092	27,2%
Både enig og uenig	4.766	41,9%
Uenig	2.084	18,3%
Meget uenig	356	3,1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	163	1,4%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 35: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Hvis jeg arbejder længe nok med noget, bliver stort set alle opgaver interessante"

<i>Jeg har let ved at lære nye ting</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.250	11,0%
Enig	4.287	37,7%
Både enig og uenig	4.595	40,4%
Uenig	962	8,4%
Meget uenig	178	1,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	113	1,0%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 36: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg har let ved at lære nye ting”

<i>De andre elever er meget bedre end mig</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	490	4,3%
Enig	1.461	12,8%
Både enig og uenig	5.149	45,2%
Uenig	3.089	27,1%
Meget uenig	837	7,4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	359	3,2%
I alt	11.385	100,0%

Tabel 37: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”De andre elever er meget bedre end mig”

Oplevede mestring

Eleverne oplevede mestring undersøges gennem en række udsagn om elevernes oplevelse af, hvorvidt de mestrer det ekstra ansvar, der følger med at starte på en ungdomsuddannelse, hvor eleverne skal angive deres grad af enighed med udsagnene. Vi kunne have undersøgt deres mestring af mange forskellige aspekter, men har valgt ansvaret, som ofte opfattes som den store forskel mellem det at gå i grundskole og på en ungdomsuddannelse. Alle udsagnene følger efter spørgsmålet: ”Hvordan har du det med dit skolearbejde?”. Svarene på spørgsmålene mestringsoplevelser fremgår af tabel 38-45.

<i>Jeg er i stand til at huske, de ting vi lærer i skolen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	830	7,3%
Enig	5.242	46,4%
Både enig og uenig	4.201	37,2%
Uenig	787	7,0%
Meget uenig	152	1,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	89	0,8%
I alt	11.301	100,0%

Tabel 38: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg er i stand til at huske, de ting vi lærer i skolen"

<i>Hvis jeg vil, så kan jeg uden problemer færdiggøre mine lektier til tiden</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.511	22,2%
Enig	5.852	51,8%
Både enig og uenig	2.237	19,8%
Uenig	477	4,2%
Meget uenig	113	1,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	110	1,0%
I alt	11.300	100,0%

Tabel 39: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Hvis jeg vil, så kan jeg uden problemer færdiggøre mine lektier til tiden"

<i>Jeg er i stand til at lave mine lektier, selv hvis der er andet der er mere spændende</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.533	13,6%
Enig	5.126	45,4%
Både enig og uenig	3.381	29,9%
Uenig	950	8,4%
Meget uenig	182	1,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	128	1,1%
I alt	11.300	100,0%

Tabel 40: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg er i stand til at lave mine lektier, selv hvis der er andet der er mere spændende"

<i>Jeg kan planlægge og fordele min arbejdsbyrde i skolen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.209	10,7%
Enig	5.620	49,7%
Både enig og uenig	3.384	29,9%
Uenig	693	6,1%
Meget uenig	105	0,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	288	2,5%
I alt	11.299	100,0%

Tabel 41: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg kan planlægge og fordele min arbejdsbyrde i skolen"

<i>Jeg er i stand til at gennemføre de opgaver og projekter vi arbejder med</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.928	17,1%
Enig	7.287	64,5%
Både enig og uenig	1.755	15,5%
Uenig	150	1,3%
Meget uenig	56	0,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	121	1,1%
I alt	11.297	100,0%

Tabel 42: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Jeg er i stand til at gennemføre de opgaver og projekter vi arbejder med"

<i>Jeg er i stand til at organisere mit skolearbejde hver dag</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.373	12,2%
Enig	5.190	45,9%
Både enig og uenig	3.586	31,7%
Uenig	845	7,5%
Meget uenig	143	1,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	160	1,4%
I alt	11.297	100,0%

Tabel 43: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er i stand til at organisere mit skolearbejde hver dag”

<i>Jeg er i stand til at skabe et rum, hvor jeg kan lave mit skolearbejde uden at blive forstyrret</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.231	10,9%
Enig	5.004	44,3%
Både enig og uenig	3.683	32,6%
Uenig	1.029	9,1%
Meget uenig	215	1,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	135	1,2%
I alt	11.297	100,0%

Tabel 44: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er i stand til at skabe et rum, hvor jeg kan lave mit skolearbejde uden at blive forstyrret”

<i>Jeg er i stand til at koncentrere mig i timerne, selv hvis jeg ikke synes, at emnet er det mest spændende</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	888	7,9%
Enig	4.165	36,9%
Både enig og uenig	4.406	39,0%
Uenig	1.377	12,2%
Meget uenig	344	3,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	117	1,0%
I alt	11.297	100,0%

Tabel 45: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Jeg er i stand til at koncentrere mig i timerne, selv hvis jeg ikke synes, at emnet er det mest spændende”

Self efficacy- og mestringsfaktorer

I tabel 46 og 47 ses de samlede vægtede faktorscorer for henholdsvis elevernes self efficacy og mestringsdimensioner.

Self efficacy	item-mean	Item-loading	Vægtet faktorbidrag
Jeg forstår det meste af	3,85	0,85	0,82
Jeg gør en indsats for at følge med	4,01	0,75	0,76
Jeg klarer mig godt i skolen	3,79	0,82	0,78
Jeg stiller selv spørgsmål til emner og opgaver	3,61	0,71	0,64
Jeg forstår det meste af det vi lærer	3,61	0,86	0,78
Vægtet faktorscore		3,99	3,77

Tabel 46: Den samlede vægtede faktorscore for self efficacy, beregnet ud fra vægtede item-scorer.

Mestringsoplevelser	item-mean	Item-loading	Vægtet faktorbidrag
Jeg er i stand til at huske de ting vi lærer i skolen	3,52	0,67	0,39
Hvis jeg vil, så kan jeg uden problem færdiggøre mine lektier	3,91	0,74	0,47
Jeg er i stand til at lave mine lektier, selv hvis der er andet ...	3,62	0,81	0,48
Jeg kan planlægge og fordele min arbejdsbyrde i skolen	3,65	0,78	0,47
Jeg er i stand til at gennemføre de opgaver og projekter vi arbejder med	3,65	0,80	0,48
Jeg er i stand til at organisere mit skolearbejde hver dag	3,97	0,81	0,53
Jeg er i stand til at skabe et rum, hvor jeg kan lave mit skolearbejde	3,61	0,76	0,45
Jeg er i stand til at koncentrere mig i timerne, selv hvis jeg ikke kan	3,35	0,72	0,40
Vægtet faktorscore		6,08	3,66

Tabel 47: Den samlede vægtede faktorscore for mestringsoplevelser beregnet ud fra vægtede item-scorer.

Valg af ungdomsuddannelse og fremtidsplaner

Unge valg af ungdomsuddannelse afhænger af hvilken værdi de tillægger forskellige uddannelser (Eccles, 1983). Værdier, der er essentielle for uddannelsesvalg, vil ifølge Eccles (1983) kunne differentieres i indre værdi (såsom interesse for et bestemt område), personlig værdi (såsom lyst til at hjælpe andre), nytteværdi (fx det at tage en ungdomsuddannelse der giver adgang til bestemte jobs eller videregående uddannelser) og omkostninger (fx efterfølgende jobsikkerhed eller arbejdsbyrde på uddannelsen). Valget af ungdomsuddannelse, vil udover den værdi de unge tilskriver uddannelserne også afhænge af den unges forventning om at kunne lykkes i overgangen til netop denne uddannelse (Eccles, 1983).

De unges værdier vil interagere i komplekse processer, men også ændre sig kontinuert (Schoon, 2011). Der er altså forskellige faktorer der påvirker unges valg af ungdomsuddannelse på forskellige tidspunkter (Schoon, 2011). De elementer der i bagklogskabens klare lys fremhæves som essentielle for tidligere uddannelsesvalg, har ikke nødvendigvis været det i valgsituationen. Det er derfor interessant at adressere elevernes begrundelser for uddannelsesvalg netop som de har påbegyndt deres ungdomsuddannelse.

Begrundelser for valg af ungdomsuddannelse

I undersøgelsen bliver eleverne spurgt til, hvad der har været med til at forme elevernes valg af ungdomsuddannelse. De får en række udsagn og bliver bedt om at vurdere, hvor enige de er i at forskellige elementer har været med til at bestemme deres valg af uddannelse. Elevernes svar fremgår af tabel 48-57.

<i>Jeg var fagligt dygtig i grundskolen og derfor virkede valget som det oplagte</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.237	19,0%
Enig	4.750	40,4%
Både enig og uenig	3.409	29,0%
Uenig	930	7,9%
Meget uenig	244	2,1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	199	1,7%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 48: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Jeg var fagligt dygtig i grundskolen og derfor virkede valget som det oplagte”

<i>Jeg var ikke fagligt dygtig i grundskolen og derfor virkede valget som det oplagte</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	139	1,2%
Enig	491	4,2%
Både enig og uenig	2.021	17,2%
Uenig	3.663	31,1%
Meget uenig	4.950	42,1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	506	4,3%
I alt	11.770	100,0%

Tabel 49: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Jeg var ikke fagligt dygtig i grundskolen og derfor virkede valget som det oplagte”

<i>Mine forældre/familie syntes det var en god ide</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.803	23,8%
Enig	5.416	46,0%
Både enig og uenig	2.507	21,3%
Uenig	489	4,2%
Meget uenig	315	2,7%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	239	2,0%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 50: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Mine forældre/familie syntes det var en god ide”

<i>Mine venner valgte det</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	628	5,3%
Enig	2.050	17,4%
Både enig og uenig	2.912	24,7%
Uenig	2.692	22,9%
Meget uenig	3.247	27,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	240	2,0%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 51: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Mine venner valgte det”

<i>Den passer godt til mine interesser</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.110	26,4%
Enig	5.860	49,8%
Både enig og uenig	2.243	19,1%
Uenig	311	2,6%
Meget uenig	109	0,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	137	1,2%
I alt	11.770	100,0%

Tabel 52: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Den passer godt til mine interesser”

<i>Den passer godt til det, jeg vil efterfølgende</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.605	30,6%
Enig	4.649	39,5%
Både enig og uenig	2.443	20,8%
Uenig	211	1,8%
Meget uenig	70	0,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	791	6,7%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 53: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Den passer godt til det, jeg vil efterfølgende”

<i>Jeg vil gerne have adgang til videregående uddannelse</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	5.801	49,3%
Enig	4.428	37,6%
Både enig og uenig	1.070	9,1%
Uenig	156	1,3%
Meget uenig	77	0,7%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	237	2,0%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 54: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Jeg vil gerne have adgang til videregående uddannelse”

<i>Jeg vil gerne have mere praksis og bruge mine hænder</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	698	5,9%
Enig	1.556	13,2%
Både enig og uenig	3.818	32,4%
Uenig	3.378	28,7%
Meget uenig	1.852	15,7%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	467	4,0%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 55: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Jeg vil gerne have mere praksis og bruge mine hænder”

<i>Jeg får mulighed for at lære noget, jeg ellers ikke ville lære</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.054	17,5%
Enig	5.284	44,9%
Både enig og uenig	3.248	27,6%
Uenig	645	5,5%
Meget uenig	208	1,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	331	2,8%
I alt	11.770	100,0%

Tabel 56: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Jeg får mulighed for at lære noget, jeg ellers ikke ville lære”

<i>Jeg vidste ikke, hvad jeg ellers skulle</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.114	9,5%
Enig	2.131	18,1%
Både enig og uenig	2.785	23,7%
Uenig	2.760	23,5%
Meget uenig	2.613	22,2%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	366	3,1%
I alt	11.769	100,0%

Tabel 57: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at følgende var med til at bestemme deres valg af ungdomsuddannelse ”Jeg vidste ikke, hvad jeg ellers skulle”

Fremtidsplaner

Relateret til elevernes begrundelser for valg af deres ungdomsuddannelse, spørger vi dem også om deres fremtidsplaner. Vi er interesserede i at vide, om eleverne allerede ved opstarten af deres ungdomsuddannelse har en plan for, hvad de vil bagefter. Eleverne bliver bedt om at tilkendegive deres grad af enighed med en række udsagn om fremtidsplaner. Alle udsagn indledes med spørgsmålet ”Jeg overvejer følgende efter min ungdomsuddannelse (og eventuelle sabbatår)?” Elevernes svar fremgår af tabel 58-63.

<i>Starte på en elev/erhvervsuddannelse med henblik på kontor, handel, omsorg, byggeri eller teknik</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	547	5,0%
Enig	1.275	11,7%
Både enig og uenig	2.484	22,8%
Uenig	2.775	25,4%
Meget uenig	2.849	26,1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	986	9,0%
I alt	10.916	100,0%

Tabel 58: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de overvejer at "Starte på en elev/erhvervsuddannelse med henblik på kontor, handel, omsorg, byggeri eller teknik"

<i>Starte på en kort videregående uddannelse på 2 år eller mindre, fx som tandplejer eller datamatiker</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	276	2,5%
Enig	867	7,9%
Både enig og uenig	2.527	23,2%
Uenig	3.441	31,5%
Meget uenig	2.768	25,4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	1.036	9,5%
I alt	10.915	100,0%

Tabel 59: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de overvejer at "Starte på en kort videregående uddannelse på 2 år eller mindre, fx som tandplejer eller datamatiker"

<i>Starte på en mellemlang videregående uddannelse på 3-4 år, fx en professionsbachelor som sygeplejerske, pædagog eller lærer</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.062	9,7%
Enig	2.929	26,8%
Både enig og uenig	3.184	29,2%
Uenig	1.551	14,2%
Meget uenig	1.220	11,2%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	971	8,9%
I alt	10.917	100,0%

Tabel 60: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de overvejer at "Starte på en mellemlang videregående uddannelse på 3-4 år, fx en professionsbachelor som sygeplejerske, pædagog eller lærer"

<i>Starte på en videregående uddannelse på 5 år eller mere på universitetet</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.782	16,3%
Enig	2.896	26,5%
Både enig og uenig	2.902	26,6%
Uenig	1.338	12,3%
Meget uenig	1.023	9,4%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	975	8,9%
I alt	10.916	100,0%

Tabel 61: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de overvejer at "Starte på en videregående uddannelse på 5 år eller mere på universitetet"

<i>Være iværksætter</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	838	7,7%
Enig	1.709	15,7%
Både enig og uenig	3.181	29,1%
Uenig	2.239	20,5%
Meget uenig	1.849	16,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	1.100	10,1%
I alt	10.916	100,0%

Tabel 62: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de overvejer at "Være iværksætter"

<i>Have et job</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.919	26,7%
Enig	3.335	30,6%
Både enig og uenig	2.705	24,8%
Uenig	714	6,5%
Meget uenig	547	5,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	696	6,4%
I alt	10.916	100,0%

Tabel 63: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de overvejer at "Have et job"

Faktorer for valg af ungdomsuddannelse for de forskellige ungdomsuddannelser

Items	Gymnasiale uddannelser			Erhvervsuddannelser		
	Match/ Identitets-valg	Rationelt/ forventet valg	Utility valg	Match-valg	” Erhvervs-identitets-valg”	Utility-valg
Den passer godt til det jeg vil efterfølgende	0,787			0,830		
Den passer godt til mine interesser	0,862			0,823		
Mine venner valgte det	0,537				0,673	
Mine forældre/familie syntes det var en god ide		0,689		0,585	-0,426	
Jeg vidste ikke, hvad jeg ellers skulle		-0,585			0,749	
Jeg får mulighed for at lære noget, jeg ellers ikke ville lære		0,839			-0,447	0,602
Jeg vil gerne have mere praksis og bruge mine hænder			0,629	0,430	0,420	
Jeg var fagligt dygtig i grundskolen og derfor virkede valget som det oplagte	-0,568		0,522			0,736
Jeg vil gerne have adgang til videregående uddannelse			0,716			0,754

Tabel 64: Resulterende valg-faktorer for hhv. gymnasiale ungdomsuddannelser (stx, Htx, Hf og Htx) og erhvervsrettede uddannelser (Eux og Eud)

Nedenfor ses den gennemsnitlige score (ud af 5) fordelt på køn og ungdomsuddannelse

	<i>Pige</i>	<i>Dreng</i>	<i>Andet</i>
SELF EFFICACY	3,75	3,80	3,81
MESTRINGSOPLEVELSER	3,64	3,70	3,55

Tabel 65: Elevernes samlede score på faktoren 'relationer til lærere' fordelt på køn

	<i>STX</i>	<i>HHX</i>	<i>HTX</i>	<i>HF</i>	<i>EUX</i>	<i>EUD</i>
SELF EFFICACY	3,80	3,76	3,84	3,66	3,85	3,79
MESTRINGSOPLEVELSER	3,68	3,73	3,77	3,48	3,65	3,68

Tabel 66: Elevernes samlede score på faktoren 'relationer til lærere' fordelt på ungdomsuddannelse

Forventninger til og første erfaringer med uddannelsen

Når vi har fokus på elevernes forventninger til og første erfaringer med uddannelsen, så er det for at tage fat i et centralt aspekt af deres overgangsproces fra grundskole til ungdomsuddannelse og forhandling af identitet i relation hertil. Vi trækker i den forbindelse på Holmegaard, Madsen & Ulriksen (2013), som – godt nok med fokus på overgangen mellem ungdomsuddannelse og videregående uddannelse – beskriver overgangen mellem uddannelsessystemer som er en løbende meningsskabelsesproces, hvor deltagerne arbejder på deres identiteter for at få en følelse af at høre til på deres nye uddannelse. Dette gør de med reference til deres valg af uddannelse og gennem dialog mellem deres forventninger til den nye uddannelse og de erfaringer, de gør sig i mødet med deres nye uddannelse (ibid.), hvor de forhandler deres forestillinger om, hvem studiet vil give dem adgang til at blive samt indholdet i undervisningen, de faglige krav, organiseringen af uddannelsen samt undervisnings- og læringsaktiviteter (ibid.).

For nogle unge går forventningerne og oplevelserne i overgangen til ungdomsuddannelsen nærmest hånd i hånd. For de fleste unge er et større eller mindre forhandlingsarbejde dog nødvendigt for at få forventningerne til uddannelsen og til sig selv til at stemme overens med de faktiske oplevelser på ungdomsuddannelsen. De forhandlinger som de unge løbende må engageres i, i takt med at de får nye oplevelser på uddannelsen, handler i høj grad om hvorvidt den unges og uddannelsens/de medstuderendes normer og værdier passer sammen. Eleverne i vores undersøgelse har på undersøgelsestidspunktet gjort sig de første erfaringer med deres ungdomsuddannelse, men for indeværende er vi mest optagede af, hvilke forventninger de havde til den.

Forventninger til ungdomsuddannelsen

Efter spørgsmålene om baggrunden for elevernes valg af ungdomsuddannelse får eleverne en række spørgsmål om deres forventninger til uddannelsen. De får et overordnet spørgsmål om, hvad de forventer at få ud af uddannelsen, og derefter en række udsagn, som de skal angive deres grad af enighed med. Elevernes svar fremgår af tabel 67-87.

<i>Styrket faglighed (faglige færdigheder og dyb forståelse af fagenes kernestof)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	4.131	35,8%
Enig	5.787	50,2%
Både enig og uenig	1.273	11,0%
Uenig	124	1,1%
Meget uenig	30	0,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	183	1,6%
I alt	11.528	100,0%

Tabel 67: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Styrket faglighed (faglige færdigheder og dyb forståelse af fagenes kernestof)”

<i>Tekniske færdigheder</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.060	9,2%
Enig	4.123	35,8%
Både enig og uenig	3.776	32,8%
Uenig	1.729	15,0%
Meget uenig	401	3,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	438	3,8%
I alt	11.527	100,0%

Tabel 68: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Tekniske færdigheder”

<i>Praktiske færdigheder og håndelag</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	663	5,8%
Enig	2.598	22,5%
Både enig og uenig	3.863	33,5%
Uenig	2.957	25,7%
Meget uenig	914	7,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	530	4,6%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 69: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Praktiske færdigheder og håndelag”

<i>Personlig udvikling (modenhed, selvstændighed)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	4.006	34,8%
Enig	5.996	52,0%
Både enig og uenig	1.132	9,8%
Uenig	172	1,5%
Meget uenig	56	0,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	163	1,4%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 70: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Personlig udvikling (modenhed, selvstændighed)”

<i>Kompetencer til at samarbejde</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.109	27,%
Enig	684	59,4%
Både enig og uenig	1.235	10,7%
Uenig	123	1,1%
Meget uenig		
Ved ikke/ønsker ikke at svare	161	1,4%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 71: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Kompetencer til at samarbejde”

<i>Evne til problemorienteret opgaveløsning</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.057	26,5%
Enig	6.692	58,1%
Både enig og uenig	1.395	12,1%
Uenig	129	1,1%
Meget uenig	30	0,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	222	1,9%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 72: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Evne til problemorienteret opgaveløsning”

<i>Styrket demokratisk forståelse (forståelse for adfærd, fællesskaber, identitet, etik og moral)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2692	23,4%
Enig	6008	52,1%
Både enig og uenig	2143	18,6%
Uenig	339	2,9%
Meget uenig	88	0,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	254	2,2%
I alt	11524	100,0%

Tabel 73: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Styrket demokratisk forståelse (forståelse for adfærd, fællesskaber, identitet, etik og moral)”

<i>Kulturel indsigt (forståelse for adfærd, forskellighed, fællesskaber, identitet)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.562	22,2%
Enig	5.914	51,3%
Både enig og uenig	2.334	20,3%
Uenig	386	3,3%
Meget uenig	95	0,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	234	2,0%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 74: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Kulturel indsigt (forståelse for adfærd, forskellighed, fællesskaber, identitet)”

<i>Digitale kompetencer (fx kritisk blik på medier, søge information, lave digitale produktioner)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.892	16,4%
Enig	5.897	51,2%
Både enig og uenig	2.832	24,6%
Uenig	547	4,7%
Meget uenig	112	1,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	245	2,1%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 75: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Digitale kompetencer (fx kritisk blik på medier, søge information, lave digitale produktioner)”

<i>Almen dannelse (ansvarlighed, medmenneskelighed, tolerance, selvforståelse)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.276	28,4%
Enig	6.155	53,4%
Både enig og uenig	1.638	14,2%
Uenig	206	1,8%
Meget uenig	58	0,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	192	1,7%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 76: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Almen dannelse (ansvarlighed, medmenneskelighed, tolerance, selvforståelse)”

<i>Karrierelæring (hvordan faglig viden kan anvendes i arbejdssammenhæng, samfundsrelevans, uddannelses- og karrierespørgsmål)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.809	24,4%
Enig	6.107	53,0%
Både enig og uenig	2.032	17,6%
Uenig	236	2,0%
Meget uenig	70	0,6%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	271	2,4%
I alt	11.525	100,0%

Tabel 77: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Karrierelæring (hvordan faglig viden kan anvendes i arbejdssammenhæng, samfundsrelevans, uddannelses- og karrierespørgsmål)”

<i>Studieforberedende kompetencer til at læse videre på en videregående uddannelse (fx skriftlige kompetencer)</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	3.864	33,5%
Enig	5.836	50,6%
Både enig og uenig	1.401	12,2%
Uenig	127	1,1%
Meget uenig	53	0,5%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	245	2,1%
I alt	11.526	100,0%

Tabel 78: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at de forventer at deres ungdomsuddannelse vil give dem ”Studieforberedende kompetencer til at læse videre på en videregående uddannelse (fx skriftlige kompetencer)”

I hvor høj grad mener du at din ungdomsuddannelse bør undervise dig i følgende?

<i>Din krop, kost og sundhed</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.569	23,3%
I nogen grad	4.910	44,6%
Hverken/eller	2.320	21,1%
I mindre grad	851	7,7%
Slet ikke	366	3,3%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 79: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Din krop, kost og sundhed"

<i>Hvordan vi opfører os over for hinanden</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.056	27,7%
I nogen grad	4.559	41,4%
Hverken/eller	2.452	22,3%
I mindre grad	719	6,5%
Slet ikke	230	2,1%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 80: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Hvordan vi opfører os over for hinanden"

<i>Dit liv på sociale medier, når du gamer og hvordan du er sikker på sociale og digitale medier</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	1.539	14,0%
I nogen grad	3.826	34,7%
Hverken/eller	3.510	31,9%
I mindre grad	1.522	13,8%
Slet ikke	618	5,6%
I alt	11.015	100,0%

Tabel 81: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Dit liv på sociale medier, når du gamer og hvordan du er sikker på sociale og digitale medier"

<i>Hvordan livet er i andre dele af verden</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.735	33,9%
I nogen grad	4.877	44,3%
Hverken/eller	1.872	17,0%
I mindre grad	403	3,7%
Slet ikke	129	1,2%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 82: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Hvordan livet er i andre dele af verden"

<i>Klima og natur</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.257	29,6%
I nogen grad	4.583	41,6%
Hverken/eller	2265	20,6%
I mindre grad	.635	5,8%
Slet ikke	276	2,5%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 83: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Klima og natur"

<i>Kultur, kunst og historie</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.723	24,7%
I nogen grad	4.336	39,4%
Hverken/eller	2.678	24,3%
I mindre grad	965	8,8%
Slet ikke	314	2,9%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 84: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Kultur, kunst og historie"

<i>Hvordan vi får en bedre verden</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.359	30,5%
I nogen grad	4.639	42,1%
Hverken/eller	2.400	21,8%
I mindre grad	443	4,0%
Slet ikke	175	1,6%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 85: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Hvordan vi får en bedre verden"

<i>Hvordan vores samfund fungerer</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	5.125	46,5%
I nogen grad	4.218	38,3%
Hverken/eller	1.397	12,7%
I mindre grad	188	1,7%
Slet ikke	88	0,8%
I alt	11.016	100,0%

Tabel 86: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at uddannelsen bør undervise dem i "Hvordan vores samfund fungerer"

<i>Hvilke 3 ting er vigtigst for dig at have lært om, inden du bliver voksen:</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Hvordan samfundet fungerer (fx om kommuner eller retssystem)	5.417	49,3%
Hvordan demokratiet fungerer (fx om regering eller valg)	2.050	18,7%
Hvordan jeg er ansvarlig over for mig selv og andre (fx trivsel eller cybersikkerhed)	2.787	25,4%
Hvordan jeg kan klare mig selv (fx bo alene eller have styr på privatøkonomi)	7.722	70,3%
Hvordan jeg holder mig sund og rask (fx kost, motion og vacciner)	2.779	25,3%
Uddannelsesmuligheder (fx hvordan uddannelse kan give jobmuligheder)	4.697	42,7%
Hvad det vil sige at have et arbejde (fx om hvordan man går på arbejde eller får en god karriere)	3.804	34,6%
Hvad der sker i verden (fx om krig eller klimaforandringer)	3.060	27,8%
Andet	235	2,1%

Tabel 87: Respondenternes angivelse af, hvad der er vigtigt for dem at lære, inden de bliver voksne

Faktorer for forventninger til ungdomsuddannelserne

	<i>Gymnasiale uddannelser</i>	<i>Erhvervsuddannelser</i>
	Faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)
	Social, samfund, sundhed (opførsel udsyn)	Social, samfund, sundhed (opførsel udsyn)
	Etik og æstetik	Etik og æstetik
	Personlig udvikling	Forventninger om personlig udvikling
Styrket faglighed (faglige færdigheder og dyb forståelse af fagenes kernestof)	0,745	0,739
Tekniske færdigheder	0,707	0,724
Praktiske færdigheder og håndelag	0,638	0,682
Evne til problemorienteret opgaveløsning	0,732	0,709
Styrket demokratisk forståelse (forståelse for adfærd, fællesskaber, identitet, etik og moral)	0,767	0,767
Kulturel indsigt (forståelse for adfærd, forskellighed, fællesskaber, identitet)	0,772	0,734
Digitale kompetencer (fx kritisk blik på medier, søge information, lave digitale produktioner)	0,682	0,733
Karrierelæring (hvordan faglig viden kan anvendes i arbejdssammenhæng, samfundsrelevans, uddannelses- og karrieresppek	0,540	0,630

Studieforberedende kompetencer til at læse videre på en videregående uddannelse (fx skriftlige kompetencer)	0,753	0,737	
Hvordan vores samfund fungerer	0,549	0,659	
Hvordan livet er i andre dele af verden	0,825	0,871	
Dit liv på sociale medier, når du gamer og hvordan du er sikker på sociale og digitale medier	0,788	0,758	
Hvordan vi opfører os over for hinanden	0,824	0,887	
Din krop, kost og sundhed	0,657	0,696	
Hvordan vi får en bedre verden	0,779	0,801	
Kultur, kunst og historie	0,827	0,855	
Klima og natur	0,803	0,843	
Personlig udvikling (modenhed, selvstændighed)		0,848	0,853
Kompetencer til at samarbejde		0,868	0,902

Tabel 88: Resulterende foretnings-faktorer for hhv. gymnasie uddannelser (stx, Htx, Hf og Htx) og erhvervsrettede uddannelser (Eux og Eud)

Første erfaringer med ungdomsuddannelsen

Eleverne har kun gået ganske kort på deres uddannelse, da undersøgelsen gennemføres, og de vil derfor ikke være i stand til at vurdere, hvorvidt alle deres forventninger til uddannelsen bliver indfriet. Vi stiller dem derfor alene nogle helt overordnede øjebliksbillede-spørgsmål om deres første erfaringer med ungdomsuddannelsen. Eleverne får en række udsagn, som de skal indikere deres grad af enighed. Alle udsagn indledes med spørgsmålet: ”Hvor enig er du i følgende om din ungdomsuddannelse?”. Elevernes svar fremgår af tabel 89-94.

<i>Min ungdomsuddannelse er brugbar</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	4.612	42,1%
Enig	5.119	46,7%
Både enig og uenig	987	9,0%
Uenig	91	0,8%
Meget uenig	34	0,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	122	1,1%
I alt	10.965	100,0%

Tabel 89: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at "Min ungdomsuddannelse er brugbar"

<i>Jeg føler mig godt klædt på til at beslutte, hvad jeg vil efter min ungdomsuddannelse</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.545	14,1%
Enig	3.327	30,3%
Både enig og uenig	3.605	32,9%
Uenig	1.571	14,3%
Meget uenig	637	5,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	280	2,6%
I alt	10.965	100,0%

Tabel 90: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at "Jeg føler mig godt klædt på til at beslutte, hvad jeg vil efter min ungdomsuddannelse"

<i>Jeg føler mig sikker på hvad jeg vil efter min ungdomsuddannelse</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.497	13,7%
Enig	2.167	19,8%
Både enig og uenig	2.640	24,1%
Uenig	2.460	22,4%
Meget uenig	1.995	18,2%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	206	1,9%
I alt	10.965	100,0%

Tabel 91: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at "Jeg føler mig sikker på hvad jeg vil efter min ungdomsuddannelse"

<i>Jeg føler mig parat til det jeg skal efter min ungdomsuddannelse</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.145	10,4%
Enig	2.409	22,0%
Både enig og uenig	3.552	32,4%
Uenig	2.306	21,0%
Meget uenig	1.131	10,3%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	422	3,8%
I alt	10.965	100,0%

Tabel 92: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at "Jeg føler mig sikker på hvad jeg vil efter min ungdomsuddannelse"

<i>Jeg tror på at alle kan blive lige hvad de vil</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	2.196	20,0%
Enig	3.268	29,8%
Både enig og uenig	3.245	29,6%
Uenig	1.357	12,4%
Meget uenig	733	6,7%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	166	1,5%
I alt	10.965	100,0%

Tabel 93: Respondenternes grad af enighed i forhold til, at "Jeg tror på at alle kan blive lige hvad de vil"

Relation til lærerne

I undersøgelsen har vi en række spørgsmål, der sætter fokus på elevernes oplevelse af opmærksomhed fra og relationen til lærerne. Når vi har valgt dette tema i undersøgelsen, skyldes det, at dele af uddannelsesforskningen i en række har peget på vigtigheden af relationen til lærerne. I en metaanalyse fra 2008 af Cornelius-White var et af resultaterne, at der er en korrelation på mellem .25 og .55 mellem på den ene side elevernes opfattelse af, at de har en understøttende relation til læreren, og på den anden side de faglige og sociale effekter såsom deltagelse, tilfredshed, mestringsoplevelser og læringsresultater på en række faglige områder. Omvendt peger denne metaanalyse også på, at hvis relationen til læreren ikke er god, påvirker det elevernes motivation mv. negativt (Cornelius-White, 2008).

Elevernes svar på spørgsmålene om deres relation til lærerne fremgår af tabel 94-98. De får det overordnede spørgsmål "Hvordan oplever du dine lærere på din ungdomsuddannelse?", og så en række udsagn, som de skal angive deres grad af enighed med.

<i>Mine lærere virker til oprigtigt at bekymre sig om mig</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	480	4,3%
Enig	2.487	22,1%
Både enig og uenig	4.083	36,3%
Uenig	2.371	21,1%
Meget uenig	1.101	9,8%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	726	6,5%
I alt	11.248	100,0%

Tabel 94: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Mine lærere virker til oprigtigt at bekymre sig om mig"

<i>Mine lærere er opmærksomme på, om der er noget der går mig på</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	435	3,9%
Enig	2.395	21,3%
Både enig og uenig	4.312	38,3%
Uenig	2.523	22,4%
Meget uenig	668	5,9%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	915	8,1%
I alt	11.248	100,0%

Tabel 95: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Mine lærere er opmærksomme på, om der er noget der går mig på"

<i>Mine lærere prøver virkelig at forstå, hvordan eleverne har det</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	626	5,6%
Enig	3.371	30,0%
Både enig og uenig	4.420	39,3%
Uenig	1.787	15,9%
Meget uenig	456	4,1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	588	5,2%
I alt	11.248	100,0%

Tabel 96: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Mine lærere prøver virkelig at forstå, hvordan eleverne har det"

<i>Mine lærere har forståelse for at vi måske er trætte eller har haft en lang dag</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.447	12,9%
Enig	4.513	40,1%
Både enig og uenig	3.256	28,9%
Uenig	1.262	11,2%
Meget uenig	571	5,1%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	199	1,8%
I alt	11.248	100,0%

Tabel 97: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Mine lærere har forståelse for at vi måske er trætte eller har haft en lang dag"

<i>Mine lærere tager sig tid til at hjælpe hver enkelt elev</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Meget enig	1.143	10,2%
Enig	4.978	44,3%
Både enig og uenig	3.558	31,6%
Uenig	960	8,5%
Meget uenig	341	3,0%
Ved ikke/ønsker ikke at svare	268	2,4%
I alt	11.248	100,0%

Tabel 98: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Mine lærere tager sig tid til at hjælpe hver enkelt elev"

Faktorstruktur for lærerrelationer

Lærerrelationer	item-mean	Item-loading	Vægtet item-mean
Mine lærere virker til oprigtigt at bekymre sig om mig	2,89	0,86	0,56
Mine lærere er opmærksomme på, om der er noget der går mig på	2,94	0,90	0,60
Mine lærere prøver virkelig at forstå, hvordan eleverne har det	3,18	0,93	0,67
Mine lærere har forståelse for at vi måske er trætte eller har haft en lang dag	3,45	0,87	0,68
Mine lærere tager sig tid til at hjælpe hver enkelt elev	3,45	0,89	0,69
Vægtet faktorscore		4,46	3,19

Tabel 99: Den samlede vægtede faktorscore for lærerrelationer, beregnet ud fra vægtede item-scorer.

Nedenfor ses den gennemsnitlige score (ud af 5) fordelt på køn og ungdomsuddannelse

	<i>Pige</i>	<i>Dreng</i>	<i>Andet</i>
RELATION TIL LÆRERE	3,15	3,27	3,14

Tabel 100: Elevernes samlede score på faktoren 'relationer til lærere' fordelt på køn

	<i>STX</i>	<i>HHX</i>	<i>HTX</i>	<i>HF</i>	<i>EUX</i>	<i>EUD</i>
RELATION TIL LÆRERE	3,30	3,31	3,38	3,36	3,53	3,47

Tabel 101: Elevernes samlede score på faktoren 'relationer til lærere' fordelt på ungdomsuddannelse

Kvalitet i undervisning

Når det kommer til spørgsmål om kvalitet i undervisning, peger en række studier på vigtigheden af at undersøge elevers oplevelser. Murphy, Delli og Edwards (2004) finder i en undersøgelse af, at overbevisninger om kvalitet i uddannelse bliver dannet i en tidlig alder (s. 89), mens Harvey og Green (1993) foreslår, at "kvalitet er 'stakeholder-relative'. [...] Det er derfor ikke muligt at tale om kvalitet som et enhedsbegreb" (Harvey & Green, 1993, s. 29). Ligeledes udtaler Entwistle, Skinner, Entwistle og Orr (2000), at kvalitetstro "eksisterer i mange forskellige former" (s. 23). På den baggrund peger Adams (1993) på: "det kan være vigtigt at spørge, kvalitet for hvem eller, kvalitet ifølge hvem?" (Adams, 1993, s. 3). Entwistle et al. (2000) foreslår endvidere, at variationen i forståelsen af kvalitet må undersøges med henvisning til "forskellige affektive og kognitive elementer" (ibid.) blandt de forskellige interessenter og er "afledt af en eftertænksom betragtning af tidligere erfaringer" (s. 23). " (s. 23). Forskellige affektive, kognitive elementer og erfaringer er således medbestemmende for kvalitetsopfattelser, som igen er medbestemmende for pædagogiske input, processer, output og outcomes. Når det kommer til at specificere forskellige interessenter, har Entwistle et al. (2000) peget på relevansen af at fokusere på blandt andet elever (Entwistle et al., 2000, s. 5). Relevansen af elever er underbygget i Townsend (1997), at de "har en ret præcis opfattelse af, hvad der gør skoler effective" (s. 324). Eleverne observerer og oplever undervisning på egen hånd og dagligt og kan dermed være en vigtig informationskilde vedrørende uddannelseskvalitet (Follman, 1992; Gaertner & Brunner, 2018; Goe et al., 2008). De har oplevet forskellige skolepersonale og undervisningssituationer og er derfor i stand til at basere deres kvalitetsopfattelse på komparative observationer (Gaertner & Brunner, 2018; Goe et al., 2008). Det har været diskuteret, om elevernes opfattelse af uddannelseskvalitet kan være skæv f.eks. på grund af deres unge alder og dermed mangel på viden om den fulde uddannelseskontekst (Goe et al., 2008), konkluderer Follman (1992) dog efter at have gennemført en empirisk gennemgang, at elevernes opfattelser ikke er mere sårbare over for validitetsbekymringer end andre interessentgrupper er (s. 176).

I hvor høj grad føler du at du lærer noget af følgende undervisningsmetoder?

<i>Ved at lytte til oplæg fra lærerne</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	1.945	17,5%
I nogen grad	6.173	55,4%
Hverken/eller	1.794	16,1%
I mindre grad	1.043	9,4%
Slet ikke	187	1,7%
I alt	11.142	100,0%

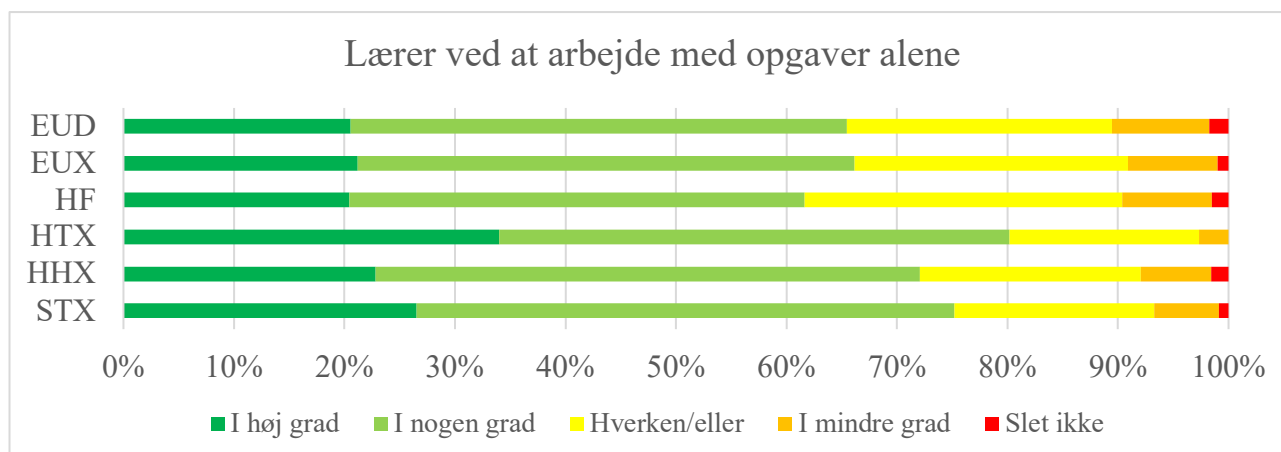
Tabel 102: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at lytte til oplæg fra lærerne"

<i>Ved at lytte til oplæg fra andre end lærerne – fx folk der arbejder i virksomheder eller organisationer</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.274	20,4%
I nogen grad	5.229	46,9%
Hverken/eller	2.623	23,5%
I mindre grad	828	7,4%
Slet ikke	188	1,7%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 103: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Ved at lytte til oplæg fra andre end lærerne – fx folk der arbejder i virksomheder eller organisationer”

<i>Ved at arbejde med opgaver alene</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.811	25,2%
I nogen grad	5.288	47,5%
Hverken/eller	2.227	20,0%
I mindre grad	695	6,2%
Slet ikke	121	1,1%
I alt	11.142	100,0%

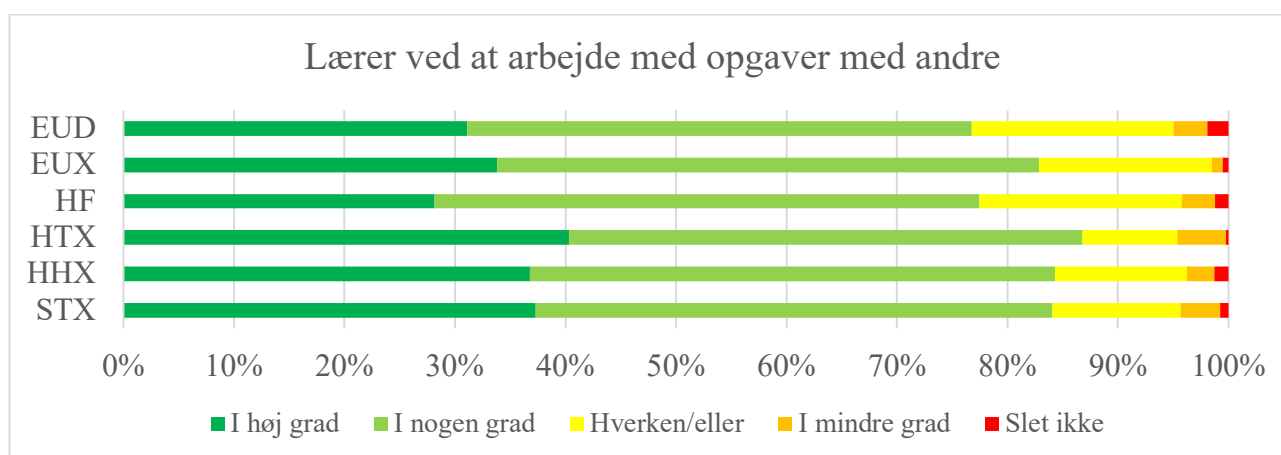
Tabel 104: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Ved at arbejde med opgaver alene”

Figur 3: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: ”Ved at arbejde med opgaver alene” fordelt på uddannelser

<i>Ved at arbejde med opgaver sammen med andre</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.997	35,9%
I nogen grad	5.250	47,1%
Hverken/eller	1.415	12,7%
I mindre grad	373	3,3%
Slet ikke	107	1,0%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 105: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at arbejde med opgaver sammen med andre"

Figur 4: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Lærer ved at arbejde med opgaver med andre" fordelt på uddannelser

<i>Ved at bygge ting med hænderne</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.031	18,2%
I nogen grad	3.372	30,3%
Hverken/eller	3.456	31,0%
I mindre grad	1.694	15,2%
Slet ikke	589	5,3%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 106: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at bygge ting med hænderne"

<i>Ved at lave rollespil og lade som om, vi er fx journalister, forskere eller virksomheder, der skal undersøge noget</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	1.240	11,1%
I nogen grad	2.706	24,3%
Hverken/eller	3.542	31,8%
I mindre grad	2.418	21,7%
Slet ikke	1.236	11,1%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 107: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at lave rollespil og lade som om, vi er fx journalister, forskere eller virksomheder, der skal undersøge noget"

<i>Ved at besøge andre steder end skolen – fx museer eller virksomheder</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.300	29,6%
I nogen grad	4.389	39,4%
Hverken/eller	2.381	21,4%
I mindre grad	774	6,9%
Slet ikke	298	2,7%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 108: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at besøge andre steder end skolen – fx museer eller virksomheder"

<i>Ved at jeg selv er med til at finde på, hvad vi skal lære om</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	1.958	17,6%
I nogen grad	4.183	37,5%
Hverken/eller	3.756	33,7%
I mindre grad	889	8,0%
Slet ikke	356	3,2%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 109: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at jeg selv er med til at finde på, hvad vi skal lære om"

<i>Ved at skrive noter</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	3.910	35,1%
I nogen grad	4.745	42,6%
Hverken/eller	1.822	16,4%
I mindre grad	454	4,1%
Slet ikke	211	1,9%
I alt	11.142	100,0%

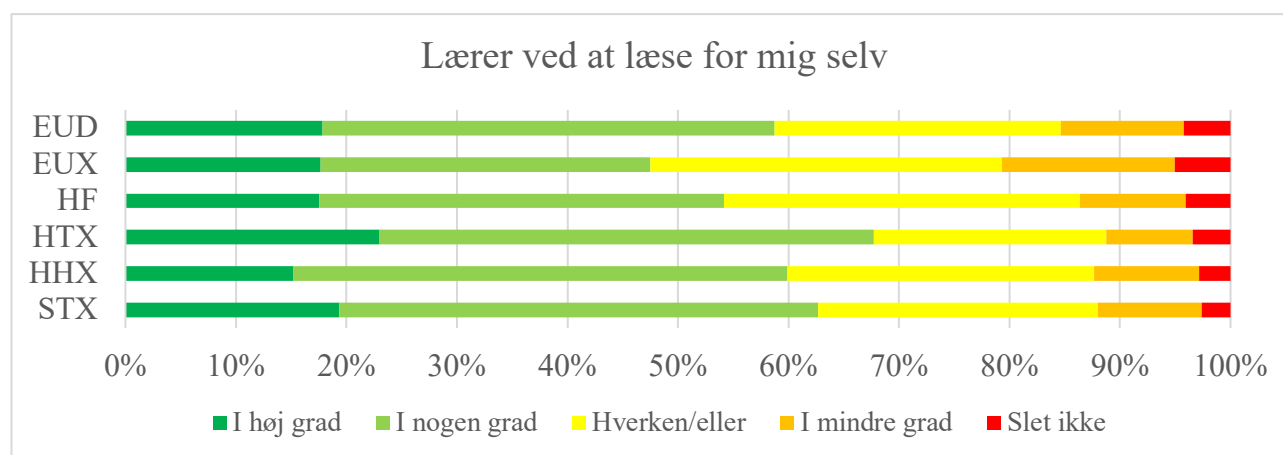
Tabel 110: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at skrive noter"

<i>Ved at lave afleveringsopgaver</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.271	20,4%
I nogen grad	4.841	43,4%
Hverken/eller	2.732	24,5%
I mindre grad	941	8,4%
Slet ikke	357	3,2%
I alt	11.142	100,0%

Tabel 111: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at lave afleveringsopgaver"

<i>Ved at læse for mig selv</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	2.071	18,6%
I nogen grad	4.723	42,4%
Hverken/eller	2.945	26,4%
I mindre grad	1.068	9,6%
Slet ikke	334	3,0%
I alt	11.141	100,0%

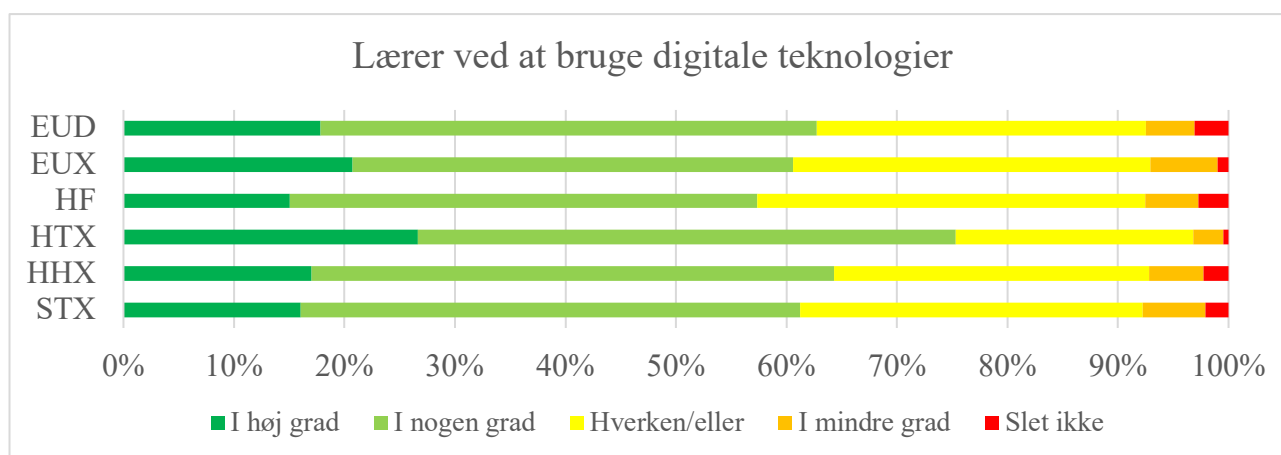
Tabel 112: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at læse for mig selv"

Figur 5: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at læse for mig selv" fordelt på uddannelser

<i>Ved at bruge digitale teknologier</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
I høj grad	1.865	16,7%
I nogen grad	5.030	45,1%
Hverken/eller	3.412	30,6%
I mindre grad	589	5,3%
Slet ikke	245	2,2%
I alt	11.141	100,0%

Tabel 113: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at bruge digitale teknologier"

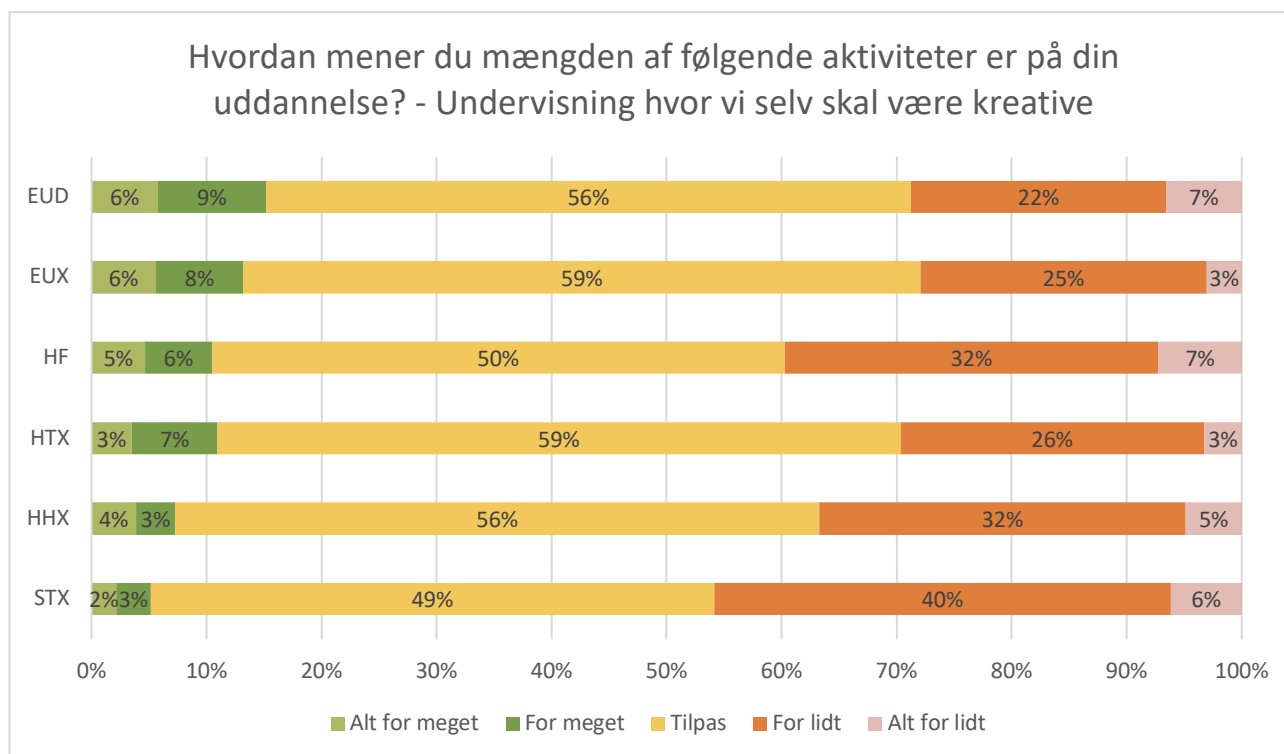

Figur 6: Respondenternes grad af enighed i forhold til udsagnet: "Ved at bruge digitale teknologier" fordelt på uddannelser

Efter at have adspurgt eleverne om deres oplevelse af at lære af en række forskellige undervisningsaktiviteter, beder vi dem vurdere mængden af forskellige typer af aktiviteter. De bliver præsenteret for en række aktiviteter og bliver bedt om at vurdere, hvordan den forekommer alt for lidt, for lidt, tilpas, for meget eller alt for meget. Hver gang mødes eleverne med spørgsmålet: "Hvordan mener du mængden af følgende aktiviteter er på din uddannelse?". Elevernes svar fremgår af tabel 119-124. I denne dele har vi samtidig medtaget figurer, som viser fordelingen på hver af ungdomsuddannelserne.

<i>Undervisning hvor vi selv skal være kreative</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	334	3,0%
For meget	441	4,0%
Tilpas	5658	51,1%
For lidt	3965	35,8%
Alt for lidt	664	6,0%
I alt	11062	100,0%

Tabel 114: Respondenternes oplevelse af mængden af "Undervisning hvor vi selv skal være kreative"

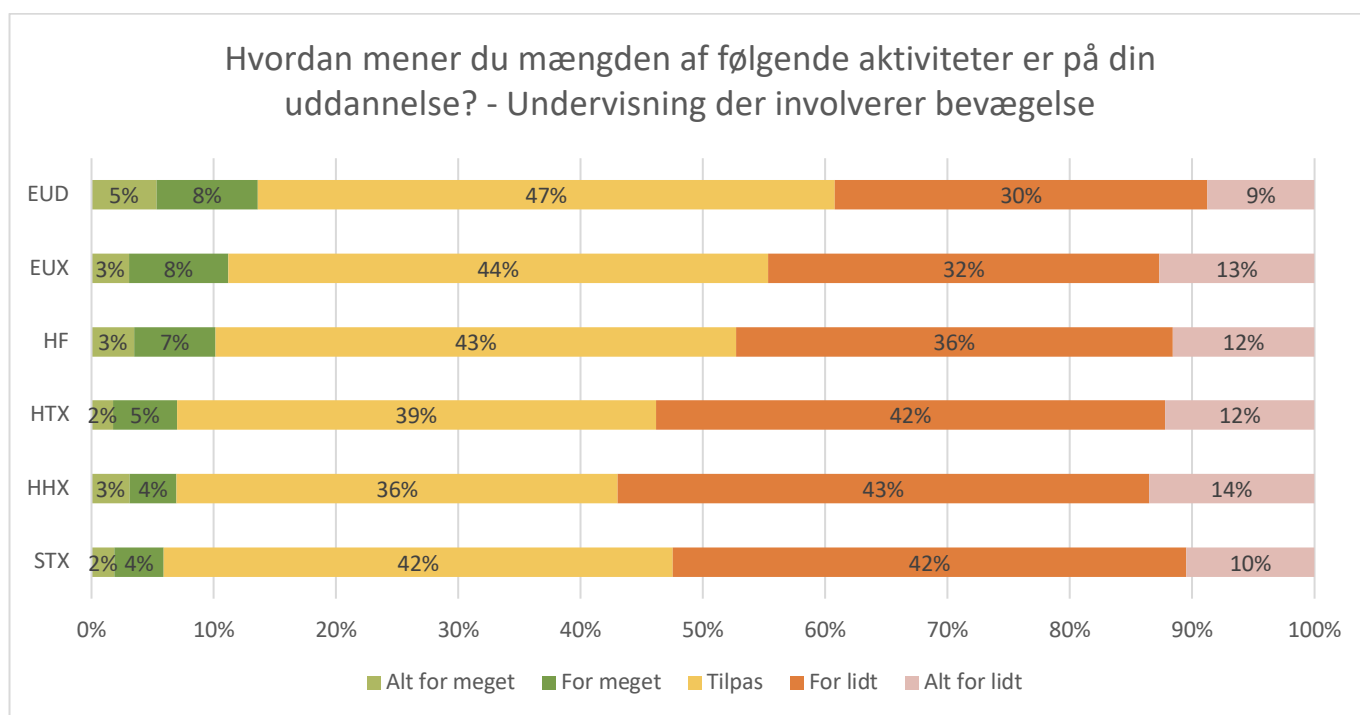

Figur 7: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning hvor vi selv skal være kreative” fordelt på uddannelser

<i>Undervisning der involverer bevægelse</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	269	2,4%
For meget	523	4,7%
Tilpas	4.567	41,3%
For lidt	4.479	40,5%
Alt for lidt	1.224	11,1%
I alt	11.062	100,0%

Tabel 115: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der involverer bevægelse”

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 8:

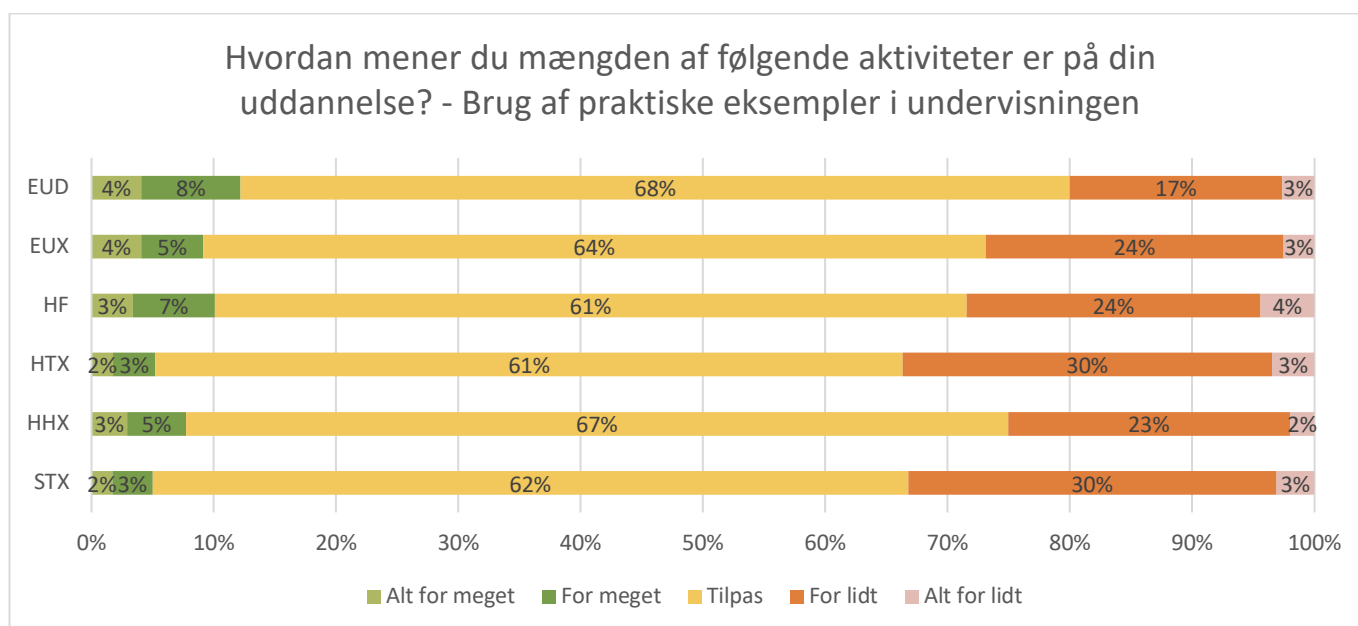

Figur 8: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der involverer bevægelse” fordelt på uddannelser

<i>Brug af praktiske eksempler i undervisningen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	249	2,3%
For meget	469	4,2%
Tilpas	6.962	62,9%
For lidt	3.035	27,4%
Alt for lidt	347	3,1%
I alt	11.062	100,0%

Tabel 116: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Brug af praktiske eksempler i undervisningen”

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 9:

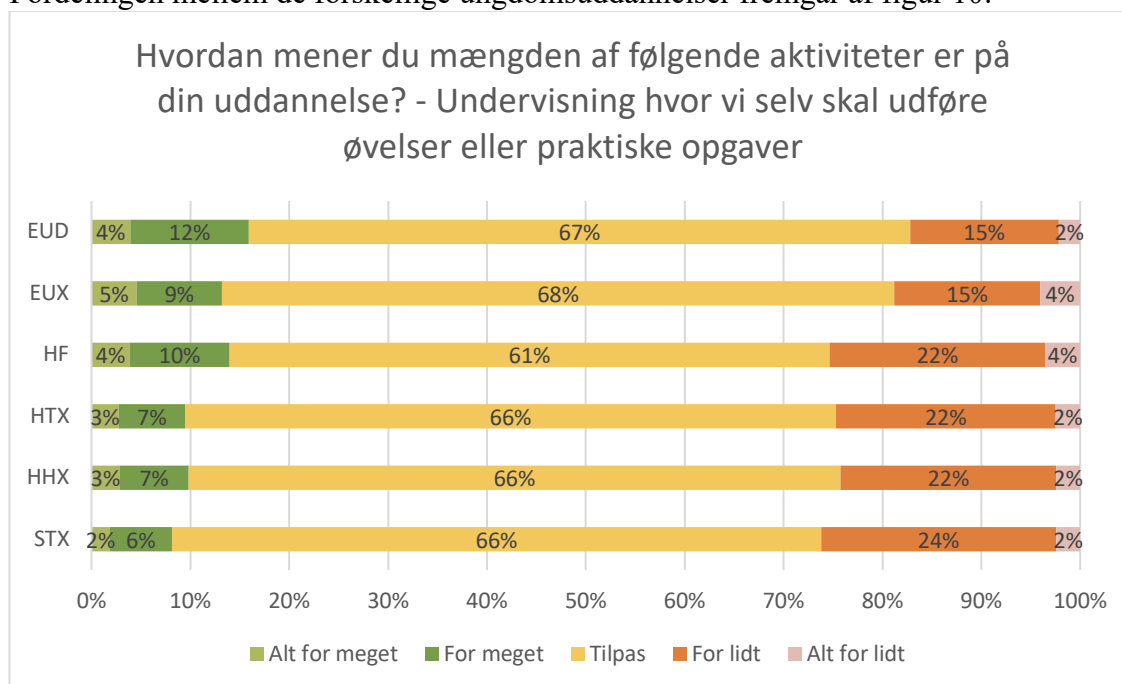

Figur 9: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Brug af praktiske eksempler i undervisningen” fordelt på uddannelser.

<i>Undervisning hvor vi selv skal udføre øvelser eller praktiske opgaver</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	271	2,5%
For meget	804	7,3%
Tilpas	7.213	65,2%
For lidt	2.488	22,5%
Alt for lidt	285	2,6%
I alt	11.061	100,0%

Tabel 117: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning hvor vi selv skal udføre øvelser eller praktiske opgaver”

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 10:

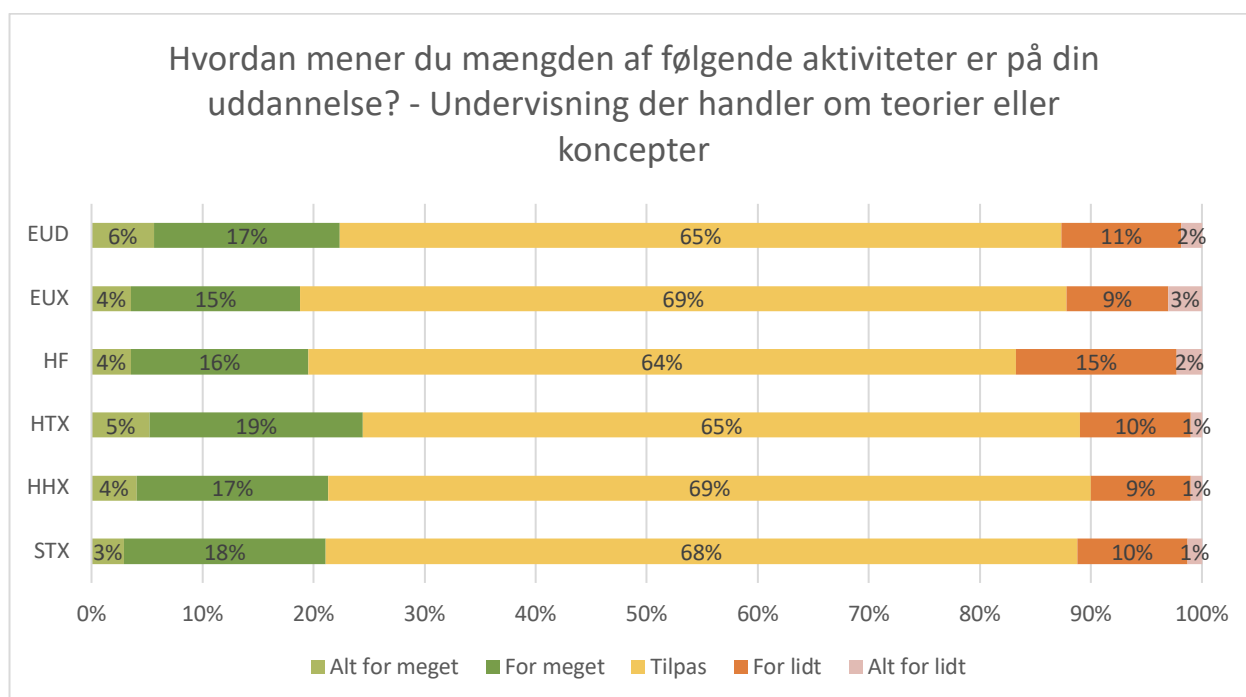

Figur 10: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning hvor vi selv skal udføre øvelser eller praktiske opgaver” fordelt på uddannelser

<i>Undervisning der handler om teorier eller koncepter</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	378	3,4%
For meget	1.951	17,6%
Tilpas	7.428	67,2%
For lidt	1.143	10,3%
Alt for lidt	161	1,5%
I alt	11.061	100,0%

Tabel 118: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der handler om teorier eller koncepter”

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 11:

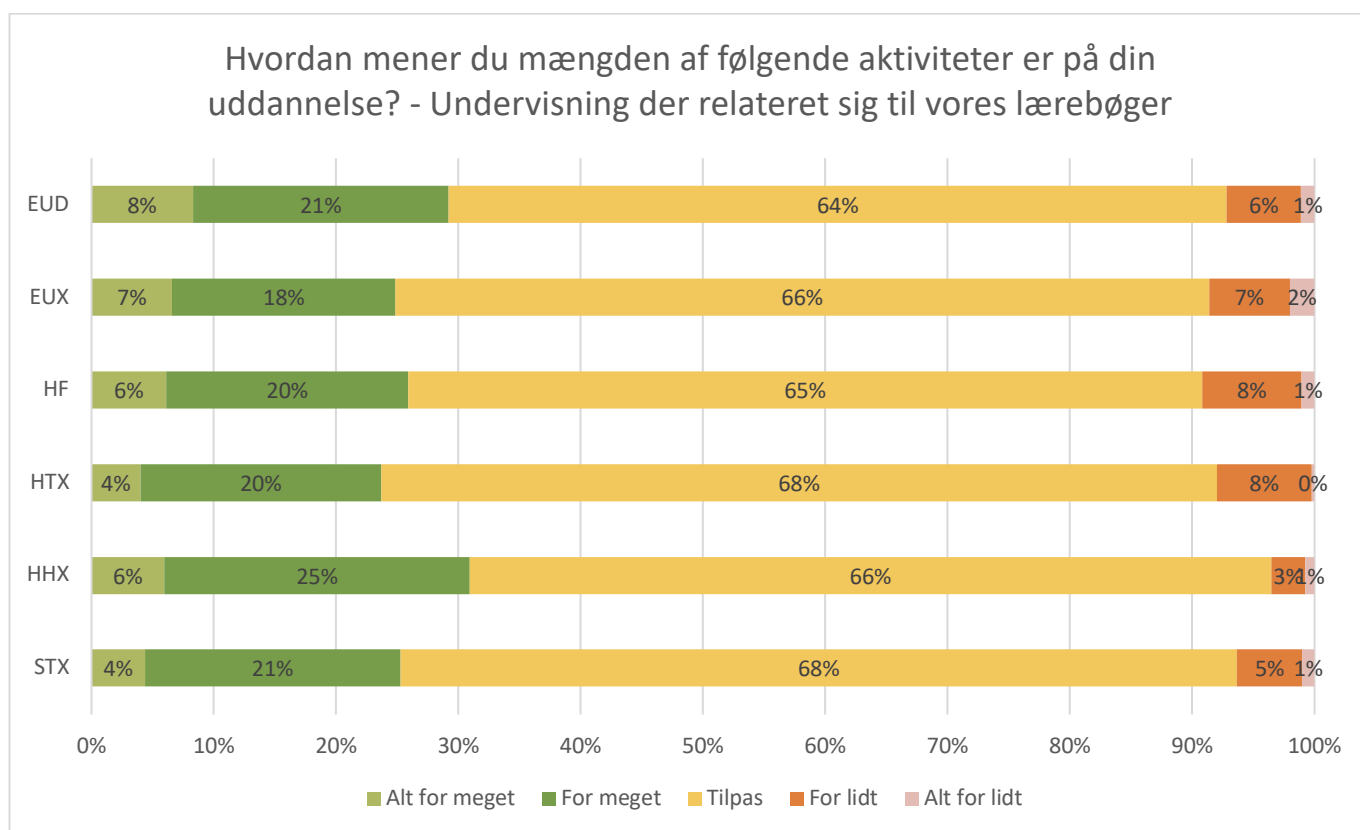

Figur 11: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der handler om teorier eller koncepter” fordelt på uddannelser

<i>Undervisning der relaterer sig til vores lærebøger</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	559	5,1%
For meget	2.344	21,2%
Tilpas	7.446	67,3%
For lidt	603	5,5%
Alt for lidt	109	1,0%
I alt	11.061	100,0%

Tabel 119: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der relaterer sig til vores lærebøger”

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 12:

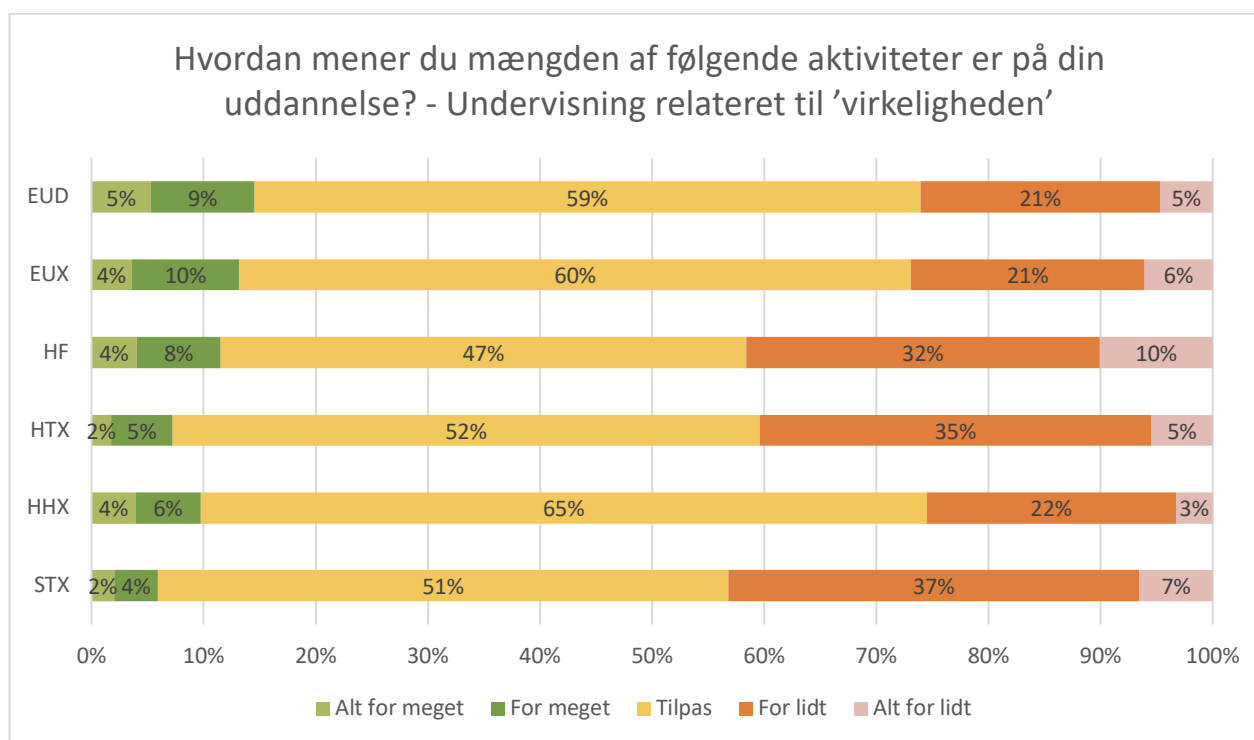

Figur 12: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der relaterer sig til vores lærebøger” fordelt på uddannelser

<i>Undervisning relateret til 'virkeligheden' udenfor skolen</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	301	2,7%
For meget	559	5,1%
Tilpas	5.882	53,2%
For lidt	3.620	32,7%
Alt for lidt	698	6,3%
I alt	11.060	100,0%

Tabel 131: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning relateret til 'virkeligheden' udenfor skolen”

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 13:

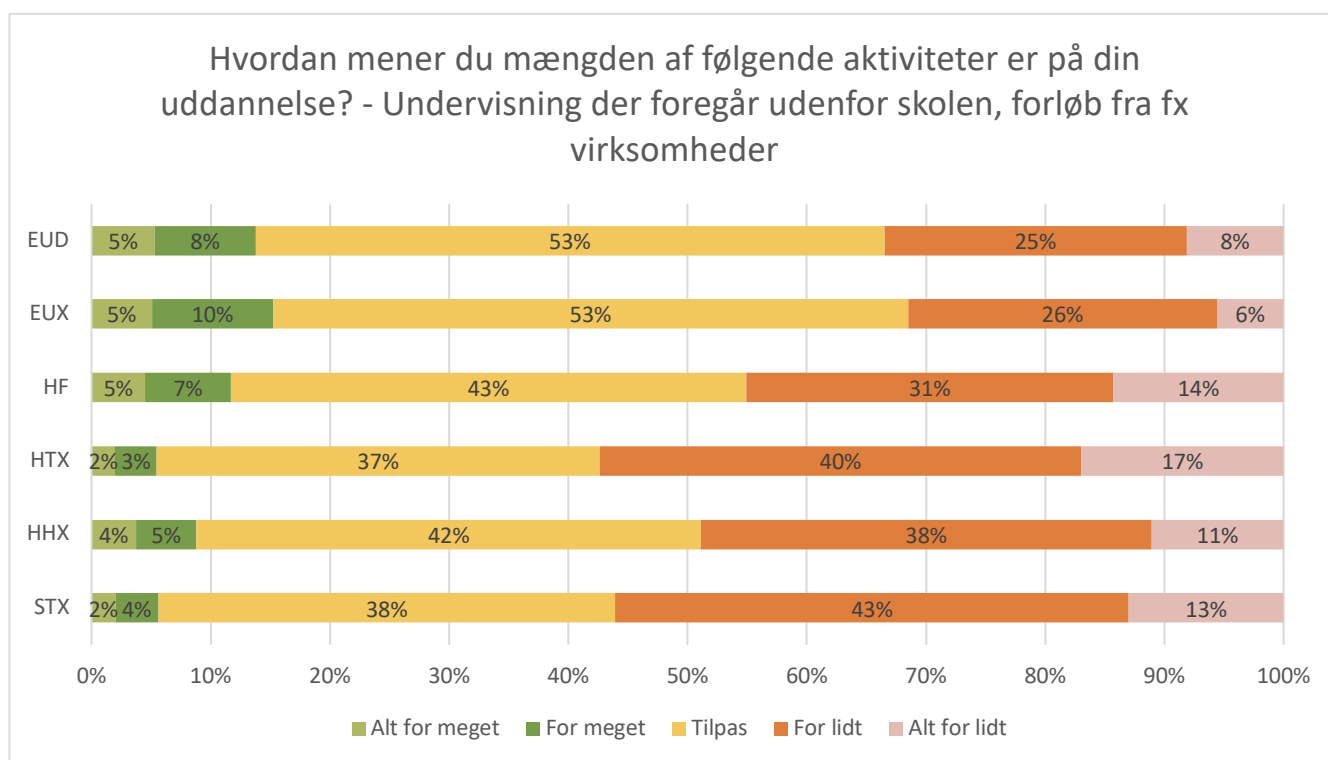

Figur 13: Respondenternes oplevelse af mængden af "Undervisning relateret til 'virkeligheden' udenfor skolen" fordelt på uddannelser

<i>Undervisning der foregår udenfor skolen, forløb fra fx virksomheder</i>	<i>Antal (N)</i>	<i>Procent</i>
Alt for meget	308	2,8%
For meget	508	4,6%
Tilpas	4.496	40,7%
For lidt	4356	39,4%
Alt for lidt	1.392	12,6%
I alt	11.060	100,0%

Tabel 132: Respondenternes oplevelse af mængden af "Undervisning der foregår udenfor skolen, forløb fra fx virksomheder"

Fordelingen mellem de forskellige ungdomsuddannelser fremgår af figur 14:

Figur 14: Respondenternes oplevelse af mængden af ”Undervisning der foregår udenfor skolen, forløb fra fx virksomheder” fordelt på uddannelser

Faktorer for oplevede læring i relation til forskellige undervisningsmetoder

	Gymnasiale uddannelser		Erhvervsuddannelser			
	Læring ved opgaver, oplæg og noter skriftlighed (skolastisk læring)	Kreativ læring	Individuel læring	Foretrækker produktorienteret læring (oplæg og digitale teknologier)	Foretrækker individuel læring	Foretrækker kreativ læring (rollespil, besøg, med hænderne)
Ved at arbejde med opgaver sammen med andre	0,619			0,672		
Ved at arbejde med opgaver alene	0,755			0,858		
Ved at lytte til oplæg fra andre end lærerne – fx folk der arbejder i virksomheder eller organisationer	0,756			0,875		
Ved at lytte til oplæg fra lærerne	0,567			0,621		
Ved at lave afleveringsopgaver	0,641			0,508	0,435	
Ved at skrive noter	0,410				0,674	
Ved at bruge digitale teknologier			0,800	0,599		
Ved at læse for mig selv			0,835		0,463	
Ved at jeg selv er med til at finde på, hvad vi skal lære om		0,743			0,866	
Ved at lave rollespil og lade som om, vi er fx journalister, forskere eller virksomheder, der skal undersøge noget		0,690				0,694
Ved at bygge ting med hænderne		0,641				0,593
Ved at besøge andre steder end skolen – fx museer eller virksomheder		0,739				0,862

Tabel 133: Resulterende faktorer i relation til læring i forbindelse med forskellige undervisningsmetoder for hhv. gymnasiale ungdomsuddannelser (stx, Htx, Hf og Htx) og erhvervsrettede uddannelser (Eux og Eud)

Faktorer for oplevede mængde af forskellige undervisningsmetoder

	Gymnasiale uddannelser		Erhvervsuddannelser	
	Oplevet for lidt undervisning virkelighedsnær, teoretisk, kreativ og bevægelsesundervisning	Oplevet for lidt undervisning med øvelser og eksempler	Oplevet for lidt undervisning virkelighedsnær, teoretisk, kreativ og bevægelsesundervisning	Oplevet for lidt undervisning med øvelser og eksempler
Undervisning der foregår udenfor skolen, forløb fra fx virksomheder	0,786		0,869	
Undervisning relateret til 'virkeligheden' udenfor skolen	0,781		0,856	
Undervisning der relaterer sig til vores lærebøger	0,758		0,759	
Undervisning der handler om teorier eller koncepter	0,685		0,669	
Undervisning der involverer bevægelse	0,642		0,659	
Undervisning hvor vi selv skal være kreative	0,737		0,777	
Undervisning hvor vi selv skal udføre øvelser eller praktiske opgaver		0,788		0,789
Brug af praktiske eksempler i undervisningen		0,846		0,931

Tabel 134: Resulterende faktorer for oplevede mængde af undervisningsmetoder hhv. gymnasiale ungdomsuddannelser (stx, Htx, Hf og Htx) og erhvervsrettede uddannelser (Eux og Eud)

Regressionsanalyser - trivsel

I dette afsluttende afsnit af rapporten undersøger vi, hvilke faktorer der forklarer variation i de forskellige trivselsdimensioner. Vores antagelse er, at dette varierer fra uddannelse til uddannelse, og derfor laves regressionerne uddannelsesspecifikt.

Stx

På Stx forklarer følgende regressionsmodel 37,30% af variationen i emotionel trivsel.

<i>Emotionel trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy	0,179
Forventning om faglig udvikling (kompetencer + dannelse)	0,209
Relation til lærere	0,331
Match/Identitets-valg	0,193
Køn (pige)	- 0,176
Oplevelse af mestring	0,114
Forventning om udsyn (socialt, samfund, sundhed)	0,064
Foretrækker kreativ læring	0,044
Utility valg	-0,037
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,045
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	0,034

Tabel 135: Signifikante forklarende faktorer for variationer i emotionel trivsel på Stx.

Følgende regressionsmodel forklarer 15,10% af variationen i social trivsel.

<i>Social trivsel</i>	β
Faglig udvikling (kompetencer)	0,171
Relation til lærere	0,282
Self efficacy	0,15
Køn (pige)	-0,209
Foretrækker kreativ læring	0,103
Match/Identitets-valg	0,102
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	0,056
Forventning om udsyn (socialt, samfund, sundhed)	0,048
Forventning om etik og æstetik	0,101
Oplever for lidt virkelighedsrelateret + bevægelsesundervisning	0,074

Tabel 136: Signifikante forklarende faktorer for variationer i social trivsel på Stx.

Endelig forklarer følgende regressionsmodel 44% af variationen i faglig trivsel på Stx:

<i>Faglig trivsel</i>	β
Self efficacy	0,171
Relation til lærere	0,299
Match/Identitets-valg	0,156
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,111
Oplevelse af mestring	0,188
Foretrækker individuel/digital læring	0,099
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	-0,092
Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,079
Utility valg	-0,066
Oplever for lidt virkelighedsrelateret + bevægelsesundervisning	0,074
Køn (pige)	0,101
Forventning om udsyn (social, samfund, sundhed)	-0,044

Tabel 137: Signifikante forklarende faktorer for variationer i faglig trivsel på stx.

Hhx

På hhx forklarer følgende regressionsmodel 37% af variationen i emotionel trivsel.

<i>Emotionel trivsel</i>	<i>β</i>
Oplevelse af mestring	0,178
Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,198
Relation til lærere	0,291
Match/Identitets-valg	0,171
Oplever for lidt virkelighedsrelateret + bevægelses-undervisning	0,074
Self efficacy	0,108
Forventning om udsyn (socialt, samfund, sundhed)	0,08
Køn (pige)	-0,114
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,059

Tabel 138: Signifikante forklarende faktorer for variationer i emotion trivsel på hhx.

Følgende regressionsmodel forklarer 14,50% af variationen i social trivsel.

<i>Social trivsel</i>	<i>β</i>
Relation til lærere	0,284
Forventning om faglig udvikling (kompetencer)	0,17
Køn (pige)	-0,288
Oplevelse af mestring	0,133
Utility valg	0,087
Match/Identitets-valg	0,079
Rationelt/forventet valg	0,102
Forventning om personlig udvikling	-0,081
Forventning om udsyn (social, samfund, sundhed)	0,069
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,076

Tabel 139: Signifikante forklarende faktorer for variationer i social trivsel på hhx.

Endelig forklarer følgende regressionsmodel 44% af variationen i faglig trivsel på hhx:

<i>Faglig trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy_	0,155
Relation til lærere	0,304
Match/Identitets-valg	0,149
Forventning om faglig udvikling (kompetencer + dannelse)	0,132
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	-0,119
Foretrækker individuel/digital læring	0,117
Oplevelse af mestring	0,178
Utility valg	-0,098
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,11
Køn (pige)	0,096
Foretrækker kreativ læring	-0,046

Tabel 140: Signifikante forklarende faktorer for variationer i faglig trivsel på hhx.

Htx

På htx forklarer følgende regressionsmodel 39,5% af variationen i emotionel trivsel.

<i>Emotionel trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy_	0,316
Match/Identitets-valg	0,285
Relation til lærere	0,302
Forventning om faglig udvikling (kompetencer)	0,191
Køn (pige)	-0,279
Forventning om etik og æstetik	-0,101

Tabel 141: Signifikante forklarende faktorer for variationer i emotion trivsel på htx.

Følgende regressionsmodel forklarer 14,90% af variationen i social trivsel.

<i>Social trivsel</i>	β
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,168
Forventer faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,258
Relation til lærere	0,223
Køn (pige)	-0,215

Tabel 142: Signifikante forklarende faktorer for variationer i social trivsel på htx.

Endelig forklarer følgende regressionsmodel 34,3% af variationen i faglig trivsel på htx:

<i>Faglig trivsel</i>	β
Self efficacy	0,32
Match/Identitets-valg	0,18
Relation til lærere	0,25
Forvetning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,188
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	-0,137
Oplever for lidt virkelighedsrelateret + bevægelsesundervisning	0,142

Tabel 143: Signifikante forklarende faktorer for variationer i faglig trivsel på htx.

Hf

På hf forklarer følgende regressionsmodel 41,9% af variationen i emotionel trivsel.

<i>Emotionel trivsel</i>	β
Self efficacy	0,245
Match/Identitets-valg	0,247
Relation til lærere	0,435
Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,156
Oplevelse af mestring	0,122
Utility valg	-0,066
Forventning om udsyn (socialt, samfund, sundhed)	0,059

Tabel 144: Signifikante forklarende faktorer for variationer i emotion trivsel på hf.

Følgende regressionsmodel forklarer 20% af variationen i social trivsel.

<i>Social trivsel</i>	<i>β</i>
Relation til lærere	0,393
Match/Identitets-valg	0,166
Self efficacy	0,138
Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,136
Køn (pige)	-0,161

Tabel 145: Signifikante forklarende faktorer for variationer i social trivsel på hf.

Endelig forklarer følgende regressionsmodel 46,5% af variationen i faglig trivsel på hf:

<i>Faglig trivsel</i>	<i>β</i>
Oplevelse af mestring	0,192
Relation til lærere	0,382
Match/Identitets-valg	0,14
Foretrækker individuel/digital læring	0,133
Self efficacy	0,134
Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,103
Oplever for lidt virkelighedsrelateret + bevægelsesundervisning	0,229
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	-0,107
Foretrækker læring ved opgaver, oplæg og noter (skolastisk læring)	0,088
Køn (pige)	0,13
Forventninger om etik og æstetik	0,115

Tabel 146: Signifikante forklarende faktorer for variationer i faglig trivsel på hf.

Eux

På eux forklarer følgende regressionsmodel 31,10% af variationen i emotionel trivsel.

<i>Emotionel trivsel</i>	<i>β</i>
Oplevelse af mestring	0,329
Relation til lærere	0,352
"Erhvervsidentitets-valg"	0,227
Match-valg	0,175

Tabel 147: Signifikante forklarende faktorer for variationer i emotionel trivsel på Eux.

Følgende regressionsmodel forklarer 6,30% af variationen i social trivsel.

<i>Social trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy	0,371

Tabel 148: Signifikante forklarende faktorer for variationer i social trivsel på Eux.

Endelig forklarer følgende regressionsmodel 33,9% af variationen i faglig trivsel på eux:

<i>Faglig trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy	0,307
Relation til lærere	0,424
Oplevelse af mestring	0,303

Tabel 149: Signifikante forklarende faktorer for variationer i faglig trivsel på Eux.

Eud

På eud forklarer følgende regressionsmodel 37,60% af variationen i emotionel trivsel.

<i>Emotionel trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy	0,184
Match-valg	0,231
Relation til lærere	0,36
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	0,186
”Erhvervsidentitetsvalg”	0,129
Foretrækker produktorienteret læring (opgaver, oplæg og digitale teknologier)	0,335
Forventninger om etik og æstetik	0,249

Tabel 150: Signifikante forklarende faktorer for variationer i emotionel trivsel på Eud.

Følgende regressionsmodel forklarer 17,5% af variationen i social trivsel.

<i>Social trivsel</i>	<i>β</i>
Self efficacy_	0,138
Match -valg	0,176
Relation til lærere	0,276
Køn (=pige)	-0,289
Oplevet for lidt undervisning med øvelser og eksempler	0,163
Forventninger om personlig udvikling	-0,167
Forventning om faglig udvikling (kompetencer og dannelse)	0,132

Tabel 151: Signifikante forklarende faktorer for variationer i social trivsel på Eud.

Endelig forklarer følgende regressionsmodel 44,2% af variationen i faglig trivsel på eud:

<i>Faglig trivsel</i>	<i>β</i>
Oplevelse af mestring	0,183
Relationer til lærere	0,267
Match-valg	0,183
Oplever for lidt undervisning, der er virkelighedsnær, teoretisk, kreativ og involverer bevægelse	0,190
Utility valg	-0,166
Foretrækker produktorienteret læring (opgaver, oplæg og digitale teknologier)	0,241
Foretrækker individuel læring	-0,189
Oplever for lidt undervisning med øvelser og eksempler	0,129

Tabel 152: Signifikante forklarende faktorer for variationer i faglig trivsel på Eud.

Referencer

- Adams, D. (1993). Defining educational quality. *Improving Educational Quality Project Publication, 1*.
- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191-215. doi:10.1037/0033-295X.84.2.191
- Bandura, A. (1993). Perceived Self-efficacy in Cognitive Development and Functioning. *Educational Psychologist* 28(2), 117-148. doi:10.1207/s15326985ep2802_3
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. New York, NY: W.H. Freeman.
- Bandura, M.M. (1983). Children's conceptions of intelligence in relation to achievement goals and patterns of achievement-related cognition, affect, and behavior (ph.d.-afhandling). Pennsylvania: The Pennsylvania State University.
- Bandura, A. & Jourden, F.J. (1991). Self-regulatory mechanism governing the impact of social comparison on complex decision making. *Journal of Personality and Social Psychology* 60, 941-951. doi:10.1037/0022-3514.60.6.941
- Eccles, J. (1983). Expectancies, values, and academic behaviors. In J. T. Spence (Ed.), *Achievement and achievement motives: Psychological and sociological approaches* (pp. 75-146).
- Entwistle, N., Skinner, D., Entwistle, D., & Orr, S. (2000). Conceptions and beliefs about "good teaching": An integration of contrasting research areas. *Higher Education Research & Development*, 19(1), 5-26. doi:10.1080/07294360050020444
- Follman, J. (1992). Secondary school students' ratings of teacher effectiveness. *The high school journal*, 75(3), 168-178.
- Gaertner, H., & Brunner, M. (2018). Once good teaching, always good teaching? The differential stability of student perceptions of teaching quality. *Educational Assessment, Evaluation and Accountability*, 30(2), 159-182. doi:10.1007/s11092-018-9277-5
- Goe, L., Bell, C., & Little, O. (2008). Approaches to evaluating teacher effectiveness: A research synthesis. National Comprehensive Center for Teacher Quality. Retrieved 27 September 2022 from: <https://gtlcenter.org/sites/default/files/docs/EvaluatingTeachEffectiveness.pdf>
- Harvey, L., & Green, D. (1993). Defining quality. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 18(1): 9-34. doi:10.1080/0260293930180102

Holmegaard, H.T.; Madsen, L.M. & Ulriksen, L. (2013). A journey of negotiation and belonging: understanding students' transitions to science and engineering in higher education. *Cult Stud of Sci Educ*, 9: 755–786. doi:10.1007/s11422-013-9542-3

Kaiser, H. F. (1960). The application of electronic computers to factor analysis. *Educational and Psychological Measurement*, 20: 141–151. doi:10.1177/001316446002000116

Lykkegaard, L.; Qvortrup, A. & Dahl, C. (2024). Students' well-being fluctuations during COVID-19 – A matter of grade, state, or trait? *Education Sciences*, 14(1): 26. doi:10.3390/educsci14010026

Murphy, P. K., Delli, L. A. M., & Edwards, M. N. (2004). The Good Teacher and Good Teaching: Comparing Beliefs of Second-Grade Students, Preservice Teachers, and Inservice Teachers. *The Journal of experimental education*, 72(2): 69-92. doi:10.3200/JEXE.72.2.69-92

Schoon, I. (2011). Teenage job aspirations and career attainment in adulthood: A 17-year follow-up study of teenagers who aspired to become scientists, health professionals, or engineers. *International Journal of Behavioral Development*, 25, 124 - 132. doi:10.1080/01650250042000186

Shah, H. & Marks, N. (2004). *A Well-Being Manifesto for a Flourishing Society*. London, UK: The New Economics Foundation

Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using Multivariate Statistics* (5th ed.). New York: Allyn and Bacon.

Townsend, T. (1997). What makes schools effective? A comparison between school communities in Australia and the USA. *School Effectiveness and School Improvement*, 8(3), 311-326. doi:10.1080/0924345970080302

Ward, J. H. (1963). Hierarchical Grouping to Optimize an Objective Function. *Journal of the American Statistical Association*, 58: 236–244.69. Aldenderfer, M. S., & Blashfield, R. K. (1984). *Cluster analysis* (Vol. 44). London, Newbury Park: Sage.

Syddansk Universitet
Campusvej 55 Odense –
DK-5230
Telefon: +45 6550 1000
sdu@sdu.dk
www.sdu.dk